

PRISIKELIMO ŠVENTĖS VISUS MŪSŲ SKAITYTOJUS, BENDRADARBIUS, PLATINTOJUS IR VISUS KANADOS LIETUVIUS TEPAŽADINĄ SUSITELKTI Į DARNIĄ IR KULTŪRINGĄ LIETUVIŠKĄ ŠEIMĄ, KURIOJE VISI BŪTUME LAIMINGESNI.

KLCT.

ATSIVERIA NAUJI NERAMUMŲ ŽIDINIAI

PAR YŽIUJE DERYBOS SU STALINU. KINIJOS VYRIAUSYBĖS KRIZĖ. VERGŲ STOVYKLŲ RUSIJOJE.

Paskutinė savaitė plačiame žmonių gyvenime pasižymėjo labai būdingais, audra pirm takaujančiais, reiškiniais. Tai vienoje, tai kitoje vietoje, tar tum ugniakaliai, prasiveržė nauji nerimo židiniai.

Tartum neužuominis atsivėrė Irano židyns. Tiesa, kas seka tarptautinius įvykius, jau arksčiau pastebėjo, kad Irane vyksta fermentacija, kurią, kaip ir kitur, sukėlė Maskvos veiksniai. Nepasisekus po praėjusio karo pasilikti Sovietų armijoms Irane, jie kiek vėliau bandė ten įsistiprinti perversmo keliu. Jau buvo sukurtas sovietinis „Azerbaidžanas“, kuris tuojuo buvo suprojektuotas sujungti su Rusijos Azerbaidžanu, kurio ir vardas parinktas tas pats. Ši tačiau lik vidavus ir Persijai apsisvalius nuo tiesioginės komunistų invazijos - okupacijos, išraslingoji Maskva ėmėsi kitų priemonių. Gražino Persijai aukšą ir pradėjo, jo pagrindu, agi tacią už Persijos „išlaisvinimą iš kapitalistų vergijos“. Labai įdomu, kad čia komunistai pasikinkė į savo vežimą nacionalistus, kurie atliko „mauro darbą“ — nužudė Irano premjerą. Kadangi Maskvos tikslai matomi, kaip rauda na gija, tai tokia koalicija ir jos darbai labai susiripino visi suprantą nepaprastai trapų tokio žaidimo pavojų. Kilo reakcija, ypač kai buvo priimtas naftos šaltinių nusavinimo nu tarimas, Irano laisvė ir nepri klausomybe, kuri gali būti patikrinta tikrai Vakarų, susirūpino visi Irano patriotai. Kas šiandien dedasi Irane, dar tikrai nežinia, bet ten paskelbtas nepaprastas stovis.

Neramumai išsiplėtė ligi tokio laipsnio, kad prireikė imtis net išimties priemonių. Tai labai pavojingas židyns, kuris gali išskelti netikėtų kibirkščių.

Kitas neramumų židyns prasiveržė Albanijoje, kurią Rusija laiko okupuota ir kurioje vis daugiau stiprinasi.

Kaip žinoma, Albanija yra vienintelis Rusijos išėjimas į Viduržemio jūrą. Šitą faktą Rusija, žinoma, labai aukštai vertina. O čia pat pašonėje, Jugoslavijoje, sėdi Tito. Iš antros pusės, albanai mėgsta laisvę. Ir kai Rusija į Albaniją atvežė naują savo kariuomenės brigadą, albanų pasipiktinimas truko, ir Albanijos sostinėje, Tiranoje, Rusijos pasiuntinybėje sprogo bomba.

Tai naujus prasiveržimas, rodąs, kad šioje Europos vietoje verda nerimas, kad šis punktas yra vienas iš nerimą keliančių židinių.

Tarptautinių paimniavų raizginyje, žinoma, dabar žmonių dėmesys atkreiptas į Paryžiuje vykstančius 4-rių užsienio reikalų ministerių pava duotojų posėdžius, kurie ne išėina iš „tupiko“. Posėdžių jau buvo atposėdžiauta per 15, o vaisių jokių. Gromyko dėl didžiųjų konferencijos dienot vaikės nieko pats negali pasakyti ir vis klausia Maskvą. To dėl faktinai Paryžiuje vyksta trijų ministerių pavaduotojų posėdžiai su Stalinu, nes tikrai Stalinas gali tarti paskutinį žodį. O Stalinas in-

teresuotas daugiau klausimus vis dėlto sudaro ir Korejos ka-
vilinti ir varyti propagandą, ras. Kinija aiškiai pralaimi,
o ne kalbėti apie reikalus iš es-
mės.

Bendrai imant, juk su Maskvos diktatūra susitarti taip gi negalima, (kaip negalima buvo susitarti su Berlyno Titlerine diktatūra. Todėl Paryžiuje faktinai vyksta šaltasis karas, bet ne derybos, kuriomis ko nors galima būtų pasiekti. Nors susitarimo jokio nėra, bet jau kalbama apie būsimą 4 konferenciją, o iš to jau aišku, kad Keturių Didžiųjų susitikimas turės įvykti, bet ką jie duos? Taip bus nudelstas tikslas laikas, kuris reikalingas abiem šalims pasiruošti.

Maskvai nemažą galvosūkį rė

vis dėlto sudaro ir Korejos ka-
ras. Kinija aiškiai pralaimi,
nors ir su milijoninėmis armi-
jomis, kuriomis kaip savo me-
tu rusai japonus žadėjo — ke-
purėmis užmėtyti, nuveikti. Tuo tarpu tas jai labai ne-
siseka. Tokiu būdu Maskvos prestižas labai kenčia. Ji
todėl ieško kaltininkų. O kas gi gali būti kaltas, jeigu ne išgarsintasis Mao-Tse-tungas? Todėl paskutiniu metu
jau kalbama

apie Kinijos vyriausybės krizę.

Mao esąs pakviestas Maskvon „pasigyditi“, o jo parei-
gas jau einas buv. jo pavaduo-
tojas. Maskva dabar pasida-
visų komunistų vadų „ku-

ortu“. Sekanti savaitė turės išryškinti praėjusios neaišku-
mus.

Bet kas sunku bus išaiškinti, tai šilės Sant Jago JTO pri-
imtoji JAV-DB rezoliucija apie vergų darbo stovyklas Šo-
vietuose. Sov. Rusijos oficia-
liais dokumentais įrodyta, kad
Rusijoje Stalinas laiko kelis
šimtus priverčiamojo darbo
stovyklų, kuriose įkalinta nuo
5 iki 20 milijonų žmonių. Re-
zoliucija numato sudaryti spe-
cialę komisiją, kuri vietoje iš-
tirtų vergų stovyklas. Bet kas
gi tą komisiją į Rusiją išleis?

O taip, kaip sunku gauti
leidimą komisijai įvažiuoti į
Rusiją, taip su Maskva sunku
susikalbėti ir dėl kitų reikalų,
liečiančių taiką ir sygyveni-
mą, nes Stalinas tuo tikrai ir
laikosi, kad kelia karus ir ne-
rimą.

6 KARTUS PER DIENĄ AMERIKOS BALSAS LIETUVISKAI

Amerikos Balsas — Voice of America — praneša, kad lietuviškos transliacijos nuo kovo 15 dienos bus girdimos Lietuvoje šiomis valandomis: 7 val. vakaro; 1,30, 3,15 ir 3,30 naktį. 6,46 ir 10 valandą ryto, o mūsų laikui tai bus: 11 val. dieną; 5,30; 7,15; 7,30 ir 10,45 po pietų ir 2 val. nakties. Amerikos Balsas siunčiamas bangomis: 13, 16, 19, 25, 31, 49.

Karas Korejoje

KOREJOJE KOVOS VYKSTA TIES 38 PARALĖLE

Karas Korejoje yra įėjęs į „normales vėžes“. Abi šalys atėjo į tūlą pusiausvyrą, kurioje nusveria JTO jėgos. Toks karas gali tęstis dar ilgai, jei gu kuri nors šalis nepanau dos ypatingų priemonių.

Jungtinių Tautų Organizacijos jėgos turi aiškia persva-
rą. Jų atsverti Kinija, nežiū-
rint nepalyginamos žmonių
persvaros, nepajėgia. JTO,
nors daug kas pesimištiškai
anksčiau veritno, jėgos yra ne
abejotinai pranašesnės savo ir
technika ir tai technikai val-
dyti reikalingu žmonių kultū-
ringumu.

Tačiau JTO pusės karo da-
lyviai praėjusią savaitę tarėsi
Amerikoje, ar tęsti Korejos
karą ar eiti į jo galą. Kaip
žinoma, JTO yra pasiūliusi
Kinijai taiką, bet ligšiol Kini-
ja nieko į tai neatsakė. Todėl
kovos tęsiamos, ir JTO jėgos
jau visai prisiartinio prie 38 pa-
ralėlės, gal jau ir peržengė ją.

Seoulos pasidavė be mūšio.

Paskutiniu metu gen. Mac
Arthuras pranešė, kad JTO
jėgos prie 38 paralėlės nesu-
stosią. Londonas tam pritarė.
Iš to galima spėti, kad karas
tęsis. Bet gali būti, kad jis,
kai bus peržengta 38 paralėlė,
galėtų ir sustoti. Kinija grei-
čiausia to nori, bet Maskvai
tai yra nepriimtina. Artimoji
ateitis parodys, ar komunistai
pagaliau nori taikos ar ne.

Vajus „N.L.“ būstinei

„N. Lietuvos“ redakcija ir
spaustuvė neteko turėtų patal-
pų. Kad darbą galima būtų
plėsti, KLCT ir Spaudos bend-
rovė „Nepriklausoma Lietuva“
statybos reikalams paskelbė
5.000 dolerių vajų. Džiugu,
kad eilė tautiečių jau atsiliepė
ir jau prisiuntė „NL“ bendro-
vės šėru-akcijų, statybos reika-
lams, pirkimus. Štai ir jų sa-
rašas:

„Le Devoir“: Iš Bonn pra-
nešama, kad antisovietinių tau-
tų bloko atstovai, kurių veik-
lą finansuoja Kanados ukrai-
niečių bendruomenė, turėjo
slaptą pasitarimą, kuriame da-
lyvavo britų Balkanų politinės
situacijos žinovai.

„America“: Independence
Hall aikštėj, Philadelphia, įvyko
dešimties Sovietų pa-
vergų kraštų atstovų susirin-
kimas. Reikia būti dėkingi-
giems, kad minėtų kraštų ats-

187. Jurgutis Jonas,
Montreal 10,—
188. Matulevičius Antanas
Mac Gregor, Mtb 10,—
Aukos NL namų statybai:
Barkauskas Jonas,
Edmonton, Alta 1,—
Ačiū tautiečiams už atsilie-
pimą ir malonai prašome atsi-
liepti ir visus malonius „NL“
skaitytojus.
Sp. b-vė „NL“ ir KLCT.

Rusijoje skelbiama sukilimas

VERGIJOS TVIRTOVĖ JAU PUOLAMA

Laisvės troškimo balsai pra-
dėda pasigirsti ir iš anapus
geležinės uždangos.

Londono Reuteris pranešė
reikšmingą žinią, kad Euro-
pos radijo stotys dvi dienas iš
eilės, kovo 14 ir 15 d. pagavo
slapto radijo siųstuvo reikš-
mingą balsą. Nors sov. radijo
trunkdytuvai su visu įniršimu
stengėsi tą laisvės balsą iš pa-
vergtosios Europos dalies nu-
slopinti, vis tik Reuteris pa-
gavo šiuos sakinius:

Atsišaukime rusų kalba į
visus SSSR gyventojus buvo
kviečiama sukilti prieš „kri-
minalinę Stalino kliką“ ir skel-
biama, kad Rusijos viduje yra
prasidėjęs sąjūdis prieš Stali-
no diktatūrą.

Protarpiais, per sovietų ra-
dijo trukdymus, buvo pagauti
tokie sakiniai: „Nacionalinis
Darbo Institutas Maskvoje at-
sišaukia į Rusijos tautas vyk-
dyti laudies nacionalinę revo-
liuciją... Atsiminkite savo pa-
reigą kraštui... Perimkite
vyriausios revoliucinės būsti-
nės pirmąsias kovos instruk-
cijas...“

Toliau slaptoji stotis kalbė-
jo: „Mes tebesame pradinėje
būklėje... laikas lemiama ko-
vai ateis...“

„Šalin kriminalistinė Stali-
no klika — šalin bolševiz-
mas... Mes žygiuojame“.

Šioje vietoje sovietų trukdo-
mosios stotys pataikė slapto-
jo radijo bangos ilgį ir transla-
cija buvo visiškai nuslopinta.

„W. S. Journal“: Rusija vis

tebegauna karui svarbias me-
džiagas ir mašinas iš Anglijos
ir Belgijos. Britų parlamente
užklausus, ar tikrai esą pasiū-
ta komunistinei Kinijai keli
laivai gumos žaliavos, buvo at-
sakyta, kad guma esanti blo-
gos kokybės.

„H. Tribune“: Vis didėjan-
ti JAV gamybos produkcija
greit sudarys krašte darbo jė-
gos trūkumą. Iki šių metų vi-
durio numatoma išleisti 346.
000 kvalifikuotų darbininkų iš
Vokietijos ir Austrijos, daug
mas jų yra pabėgėliai iš Čeko-
slovakijos, Rytų Vokietijos ir
kitų Rusijos satelitinio kraš-
tų. Ypač daug dėmesio skiria
Nukelta į 10 puslapi.

POLITINIS VEIDRODIS

pagal

naujausį NEWSWEEK periskopa

— Rašo Dr. Aušrotas —

Tai nebūtų priimta.

Tikroji priežastis, kodėl
taip ilgai nepriimamas įstaty-
mas dėl kviečių siuntimo In-
dijai, turi savo priežastis.
Kongreso demokratų vadovy-
bė, pravedusi slapta balsavi-
mą, surado, kad šis įstatymas
negaus atstovų pritarimo.

Amerika, įstatymo atmeti-
mu, nenorėdama pabloginti
tarptautinių santykių, nuspen-
dė palaikyti jį stalčiuose, ligi
atejus laikui galės gauti rei-
kalingą balsų skaičių.

Masinis prieš pasidavimą?

Kariai, kuriems gerai pažįs-
tama kiniečių psichologija, ti-
ki, kad dabar yra gera proga
masiškai Kinijos komunistų ka-
pituliacijai. Dėl nepaprasto
spaudimo kiniečiai gali nusi-

sukti nuo kraštutinio fanatiz-
mo ir pasiduoti.

Apie Churchillį ir de Gaulli-
Atydziai sekite britų darb-
čių rūpestingai parengtą žygi
apkaltinti konservatorių va-
dą Churchillį, kaip Karo Par-
tijos vadovą. Darbiečiai dabar
nuslepia, kad jie negalėtų lai-
mėti visuotinių rinkimų dėl
namų reikalų... Gen. Char-
les de Gaulle grįžta į politinio
fronto priekines eiles ir iš bū-
simųjų Prancūzijos rinkimų
galis iškilti kaip vadovaujanti
krašto politinė asmenybė.
Šiuo metu, ne taip kaip 1946
metais, kada jis solo vedė rin-
kiminę kovą, de Gaulle su sa-
vo padėjėjais dirbo dieną ir
naktį savo organizacijai su-
stiprinti.

Kryptys užsieniuose

JAV ramus spaudimas į
Bonn pasiekė tai, kad Vakarų
Vokietija yra pasirengusi
greit pasirašyti Shumano ang-
lies ir plieno sujungimo pak-
tą. Londone girdima, kad Sov.
užs. reik. min. A. Višinskis
šiuo metu serga ir kad grei-
čiausiai A. Gromyko atstovau-
sias Rusiją Keturių Didžiųjų
posėdžiuose.

Užsienio prekybos
perspektyvos

Baisiai suliesėjus Anglijos
mėšos norma, kurios tik už 9
amerikinius centus per savai-
tę gali nusipirkti, naudoto-
jams būsianti padidinta ši va-
sarą. Greičiausiai būsianti pa-
sirašyta nauja mėšos pirkimo
sutartis su Argentina... Va-
šiingtonas įspėjo Berne, kad
JAV suvaržysianti prekybą su
Šveicarija, jeigu Šveicarija ir
toliau neribotai eksportuos
strategines medžiagas už ge-
ležinės uždangos.

Kongresas neskuba

Atrodo, kad kongresas nete-
ko jausmo apie pasaulyje siau-
siančią krizę ir politiniai kas-
dieniniai reikalai vėl grįžo į ei-
lę. Tai rodo: 1. Senato veiksmas
apriboti karinių jėgų dydį, ku-
rį greičiausiai patvirtins ir
kongresas ir 2. Zingsnis, kad
naujų dalinių siuntimas į Eu-
pą būtų reikalingas kongreso
parašo.

Taip pat kongresas neskuba
ir su mokesčiais; greičiausi-
ai dėl mokesčių pakėlimo jis
imsis veiksmo tik vėlyvą vasa-
rą ir nauji mokesčiai įsigalio-
siai tik paskutinį metų ketvirtį.
Ir pirkimo mokesčiai greičiau
siai nebūsią pakelti.

Nebijo rusų

Teisingai ar klaidingai, ta-
čiau Vašingtone ir Atlanto
Pakto valstybėse kyla savimi
pasitikėjimas, kad šių kraštų
karinės jėgos jau šią vasarą
galėtų rimtai susiremti su ru-
siais, jeigu jie sugalvotų užpul-
ti V. Europą. Žvalgybos ka-
rininkai skaičiuoja, kad Sovie-
tai šiam puolimui negalėtų
skirti daugiau, kaip 60 divizi-
jų, jausdami savo išpareigoji-
mus Azijoje, Balkanuose ir
Art. Rytuose.

Atlanto Pakto valstybės šią
vasarą turės tik 16 parengtų
divizijų. Tačiau ši nepalanki
jėgų pusiausvyrą didžiąja da-
limi bus išlyginta sąjunginai
jų oro jėgų pranašumo ir tak-
tinio atominės bombos panau-
dojimo, kas neabejotinai labai
pažeis puoliančiųjų armiją.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada

Prenumerata metams:	Yearly Subscription Rates
Kanadoje	\$ 4.00
Užsieny	4.50
Australijoje	5.00
Teksto eilutė	15 ct.
Paieškojimų kaina	1.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (smulkiais pašto ženklais)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitrimą, gauna nuolaidų.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS

Istorinių įvykių prisiminimai.

mielus ir nuoširdžius Bendradarbius ir Skaitytojus maloniai prašo į 1951 metų vėjus tulką. Tenelieka Kanadoje nė vieno lietuvio, kuris neskaitytų Nepriklausomos Lietuvos.

yra bendruomeninis visų Kanados lietuvių laikraštis, nežiūrint jų politinių, religinių ir kitokių nusstatymų, todėl ypač brangina visų lietuvių tulką, nes tikrai bendromis jėgomis galima atsiekti visiemis rūpimų ir brangių tikslų.

tiki, kad visi sąmoningi lietuviai ją skaitys 1951 metais, ypač, kad „Nepriklausoma Lietuva“ 1951 metais padidinama.

Kaina metams 4 dol., Australijoje 5 dol., kitur 4,50. Adresas: 7722 George Str. Ville Lasalle, Montreal, P. Q.

Rašo J. Kardelis.

RUSIJA ŠEIMININKAUJA PAVERGTOJE LIETUVOJE

RUSIJA GROBIA PASKUTINES LIETUVOS DARBO ŽMONIŲ SANTAUPAS. RUSIŠKI BATAI. LIETUVOS JAUNIMAS KEIČIAMAS Į RUSIŠKĄJĮ. STALINAS VERŽIASI Į BERLYNO — ROMOS — TOKIO TRIKAMPĮ.

Prisikėlimo šventė

Kanadoje, pagal įsigalėjusius papročius, išskilmingiausios ir ištaigingiausios šventės yra Kalėdos, kurios tiesiogiai siejamos su Naujaisiais Metais. Toms šventėms kanadiečiai nieko nesigali ir tikrai daug aukojo.

Lietuvoje gi išskilmingiausios ir ištaigingiausios šventės yra Velykų šventės, kurios sutampa su ankstyvuoju pavasariu, atkopiančia saulute ir atgyjančia gamta.

Visame siauriniame pusulyje Velykų šventės, tokiu būdu, yra visokeriopo prisikėlimo šventės, daugelio vadina mos dar pavasario šventėmis.

Velykų švenčių metu visame krikščioniškame pasaulyje suskamba pergalės himnas — „Linksmas diena mums pravit; kėlės Kristus — mirtis krito“, — ir dideliu pakilimu, per visą krikščioniškąją žmonių aidą galingas „Aleliuja“.

Beveik visame istorijos bėgyje, kiti žmonių dalis ko voja už aukštusius idealus, už tikrą žmogaus prisikėlimą, samoningam gyvenimui. Ties laikais, deja, dar negreit ateis, nes didžioji žmonių dalis yra nepakankamai samoninga. Tuo žmonių masių nesamoningumu naudojasi visoki savanauddžiai, garbėtroškos ir kitoki sezoniniai didvyriai, kurie trukdo tikrosios kultūros plitimą ir tikrą prasmę.

J. K.

PRISIKĖLIMO ŠVENTĖS — ŠV. VELYKŲ PROGA KOVOJANČIUS IR DIRBANČIUS LIETUVOS LAISVEI, SVEIKINA IR PERGALES LINKI,

Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje.

LIETUVOS ATSTOVAI MAS VALDŽIOS PERDAVI MO IŠKILMĖSE URUGVAJUJE

Urugvajuje su didelėmis iškilėmis įvyko valdžios perdavimas naujai išrinktam Respublikos Prezidentui Andres Martinez Trueba. Šis iškilmes specialias delegacijas atsiuntė 46 valstybės.

Lietuvai šiose iškilmėse atstovavo dr. Kazimieras Grauzinis kaip Nepaprastas Pasiuntinys ir Igalios Ministeris specialėje misijoje, ir buvo garbingai priimtas Urugvajaus vyriausybės.

Kai laike iškilmingų audienčių mūsų Pasiuntinys dr. Grauzinis perdavė Lietuvii Tautos pasveikinimus, tai jį priimdamas Urugvajaus Respublikos Prezidentas P. Luis Batlle Berres atsakė, jog turis vilties aplankyti netolimoje ateityje laisvos Lietuvos Prezidentą, o Urugvajaus Užsienii Reikalų Ministeris dr. Domin guez Campora atsakė šitokiais žodžiais: „Man ypatingai malonu priimti Tamstą, Pone Ministeri, nes Tamsta esi simbolis kovojančios už savo laisvę tautos ir aš nuoširdžiai linkiu jums atgauti Nepriklausomą Lietuvą“. Taip pat ir naujas Prezidentas p. Martinez Trueba maloniai priėmė mūsų Pasiuntinį.

Užs. Reikalų ministerio kvietimu dr. Grauzinis drauge su kitų valstybių misijų šefais buvo nuvykęs į Tarptautinį Kinematografijos Festivalį garsioj Urugvajaus vasarvietėje Punta del Este. Ten Užsienii Reikalų Ministerijos svečiams buvo rezervuotos vietos viešbučiuose ir iš Montevideo pasiųsti automobiliai svečių dispozicijai.

Ryšy su specialiu delegacijų atvykimu ambasadoje buvo įvykių priėmimai ir dr. Grau buvo suruoštas ciklas radijo žiniui teko dalyvauti priėmi-

ir tikrą, neklastotą ir vispusią žmonių prisikėlimą.

Šie laikai ypač žiaurus, nes techninių priemonių išvystymas leidžia visokiems „vaidams“ naudotis prievartavimo priemonėmis ir šimtus milijonų žmonių prievartauti, kankinti ir žudyti.

Objektyvios sąlygos leisti žmogui žemėje gyventi pilnutiniu gyvenimu — medžiaginiu ir dvasiniu, bet sukurti „politikieriai“ ir sukurti „kapitalistai“ iškreipia visą gyvenimą į klaidingumą ir žmogaus gyvenimą nukreipia į vargo, skurdą, žudynių ir kancijos kelius.

Jau seniai įrodyta, kad kankinimų mokslininkų teigimai, jog žemė negali išlaikyti dar daugiau žmonių, yra nesamoninga. Žemės turty ir visokių naujų galimybių daryti pragyvenimą dar neišsemti aruodai, bet tuo tarpu vis tai daugiau naudojama ne žmonių gerbūviui kurti.

Todėl žmonių prisikėlimas samoningam gyvenimui yra ne paprastas svarbus ir aktualus. Prisikėlimo švenčių proga visi turime susirūpinti ateitimi, kuri bus tikrai tada gražesnė ir tobulesnė, jeigu mes visi rūpinamės eiti tobulėjimo kryptimi. Tada ir visame krikščioniškame pasaulyje skambantis „Aleliuja“ turės didelę ir tikrą prasmę.

J. K.

NAUJIENA

JUOZAS KRUMINAS

NAKTIS VIRŠUM ŠIRDIES

Apsaką, vaizduojanti dviejų žmonių, vyro ir moters, jausmų konfliktų niuansus, dvasinius apsisprendimus ir tragiškų įvykių pasekmes. 141 psl., kaina \$ 1.50. Knygos Bičiulių Klubo nariai, įmokėję \$ 5.00 metinį mokestį, šią knygą gauna už \$ 1.00, taip pat gaus naujausias Jurgio Savickio, Nelės Mazalaitės, Jurgio Jankaus, Liudo Dovydeno ir kitų žymiųjų autorių grožinės literatūros knygas. Rašykitės į Knygos Bičiulių Klubo narius ir metinį \$ 5.00 mokestį siųskite šiuo adresu:

GABIJA

340 Union Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

vietai šeiminkauja pavergtoto profesorius Dr. J. Pajaujis, kuris kalbėjo tema: „Sovietų politikos pagrindiniai tikslai ir politiniai vingiai“. Susidomėjimas ta tema buvo didelis, tai ypač paaiškėjo per privačios pasikalbėjimo, baigusis oficialiai bankieto daliai. Ladd avioabazės kariai turi ypatingo pagrindo interesuoti Sovietais: viena, per praeitą karą bolševikų aukštieji karininkai čia gyveno, nes Ladd buvo tas aerodromas, per kurį Sovietus buvo siunčiami lėktuvai (jų pasiūta apie 8000) ir strateginės medžiagos; antra, šiuo metu Ladd yra pats priešakinis postas Amerikos kontinento oro gynyboje nuo galimo Sovietų oro jėgų puolimo.

Kovo 3 d. Aliaskos Chamber of Commerce turėjo savo metinę kanvenciją, kuri buvo baigta bankietu Fairbanks Country Club. Buvo susirinkęs gražus būrys aktyviausių vyrų iš visos Aliaskos; svečių tarpe buvo Fairbanks miesto majoras, legislaturas atstovai ir grupė aukštųjų aviacijos karininkų iš Ladd karinio aerodromo su komanduojančiu generolu Baker priešaky. Kaip svečiai — kalbėtojas buvo paskviestas Aliaskos Universite-

to profesorius Dr. J. Pajaujis, kuris kalbėjo tema: „Sovietų politikos pagrindiniai tikslai ir politiniai vingiai“.

Susidomėjimas ta tema buvo didelis, tai ypač paaiškėjo per privačios pasikalbėjimo, baigusis oficialiai bankieto daliai. Ladd avioabazės kariai turi ypatingo pagrindo interesuoti Sovietais: viena, per praeitą karą bolševikų aukštieji karininkai čia gyveno, nes Ladd buvo tas aerodromas, per kurį Sovietus buvo siunčiami lėktuvai (jų pasiūta apie 8000) ir strateginės medžiagos; antra, šiuo metu Ladd yra pats priešakinis postas Amerikos kontinento oro gynyboje nuo galimo Sovietų oro jėgų puolimo.

— Vokietijoje kunigų prieauglis didėja. Šiemet vakarines zonas teologiją studijuoja 2.026 studentai.

PADEKA UŽ RŪPESTINGUMĄ.

Penkeri metai kai dirba pirmoji lietuviška apdraudos agentūra, vadovaujama lietuvių veikėjo

Alberto NORKELIŪNO

Pirmieji apsidraudė kilnojamą ir nekilnojamą turtą, bižnūs, kaikiurė ir gyvybę. Penkeri metai užtektinai įrodė ir įtikino, kad mūsų apdraudos buvo ir yra atliekamos sąžiningai ir rūpestingai.

Šia proga sveikiname mūsų įstaigą A. NORKELIŪNO asmenyje ir linkime plėsti dar plačiau, dar giliau apdraudos uždavinius, ypač lietuviškos visuomenės tarpe.

J. Staniulis,
W. Kiškis,
A. Matulis,
J. Bakanavičius,
L. Girinis.

Kodėl prireikė 25 metų kalėjimo?

„Laisvė“ didelėmis raidėmis, kaip kokią sensaciją paskelbė, kad Aukščiausias Rusijos sovietas išleido įstatymą, kuriuo baudžiami 25 metais kalėjimo tie žmonės, kurie kalbės apie karą.

Klausimas, kodėl gi prireikė tokio žiauraus įstatymo?

Kaip žinoma, gali kalbėti ka nori ir apie karą nori. Tuo tarpu Sovietų Rusijoje žmogus jau neturi teisės kalbėti apie karą?

Atsakymas begali būti tik tai vienas: žmonės pradėjo plačiai kalbėti apie karą, o diktatoriai neturi kitos priemonės užčiaupyti žmonių burnas, kaip tiksliai kišdami juos į kalėjimus.

Tai gi, pati „Laisvė“ pripažįsta, kad Sovietuose žodžio laisvės nėra! O tiek buvo kalbėta ir tiek rašyta apie laisvę!

Įdomu, kaip „Laisvė“ reaguoja, įvykių taip Amerikoje būtų uždrausta kalbėti ir rašyti apie karą?

Tai bent mastas...

„Laisvė“ skelbia vaju nukentėjusius nuo Ispanijos fašizmo. Žinoma, tokių yra ir jų reikia gailėtis ir šelpti.

Bet kodėl „Laisvė“ nemato, kad lygiai taip pat (o faktinai nepalyginamai daugiau ir žiauriau) nukentėjusių yra ir nuo Rusijos komunistinės diktatūros? Kodėl „Laisvė“ jiems neskelbia vėjus ir kodėl nesirūpina ir šiems padėti?

Ar tai toks „progresyvus“ mastas, kad jeigu Ispanijos diktatorius ka nuskriaudė, tai jau yra skriauda, o kai Rusijos diktatorius nuskriaudžia, tai jau ne skriauda?

Išpėja: „Saugokitės!“

Bimba, nors ir Jungtinėse Valstybėse gyvena, bet labai „rūpinasi“ ir Kanada. Paskutiniu metu jis vėl susirūpino, kad Kanados lietuviai nesiregistruotų ir neduotų žinių apie save ir savo šeimas į organizuojamą kartoteką.

Ir koks argumentas: „Būdėkite, saugokitės kryžiojų registracijos!“, nes jie išduos valdžiai.

Visų pirma, valdžia ir be „kryžiojų“ žino savo piliečius, nes ne viena, bet šimtus kartų yra suregistravusi ir patikrinusi. Juk ir visokių rinkimų metu visus yra pakartotinai surašiusi.

Žinoma, komunistai siebia

to, kad jų ir klausytų, — o tai jau yra jų tikslas.

Tačiau, nieko Bimba tuo nei nepagądins, nei patrauks. Bimba ir be registracijos yra žinomas. O Kanados ir JAV bylos įrodė, kas yra tikri šnipai ir išdavikai. Bet užtikriname Bimbą, kad Kanados lietuviai bus ramūs ir tikri, ar jie registruosis ar visai nesiregistruos, bet dėl to nemalonumų neturės.

Veltui Bimba aušina burną.

O jūs kur būsite?

„L. B.“ apie Vliką rašo: „Nepraėjus šimtas metų, kai tie „valdininkai“ ar jų iškamšais atsidurs senienų muziejuose — kur jiems ir vieta“ („Vilnės“ L. Jonikas).

Senienų muziejuose atsiduria visi žymūs žmonės, nes toks jau likimas.

Bet kur jūs, „progresyvieji“, atsidursite? — Nebent išdavikų muziejuose galėtumėt atsidurti, bet niekas ligšiol tokių nusteigė.

Į muziejų, kad ir senienų, patenka vis tikslai verti muziejų dalykai. Išidėmėkite tą, jeigu dar nežinojote. O niekam tikęs daiktas ir patvory nelaikomas.

Jei visko užtenka, tai ko gi meldžia dipukus grįžti?

Yla džiaugiasi „L. B.“, kad Rusijos okupuotoji Lietuva „Tik praėjusiais metais išleido 1.700 aukštos kvalifikacijos specialistų. Ji jau seniai užpildė spragas, kurias padarė bėgliai“.

Jeigu taip, tai kogi tas Vilniaus radijas kas savaitę ragina tuos „bėglius“ grįžti? Ir ko, i tuos kvietimus neatsiliepia Kanados „progresyvieji“? Grįžti į Lietuvą — ir Stalinas ir Paleckis apsidžiaugtų ir tiek būtų naudos ir visuotinio pasitenkinimo — laimės visiems ir kitiems ir džiaugsmo be saiko. Ko gi nevažiuojate į sovietinį rojų? O, gal, netikite tuo, ką patys apie jį sakote?

Mainos rūbai raudono svieto...

Marką ir Engelsą Stalinas ir jo partija seniai suklastojo. Markso „Kapitalo“ originalas Rusijoje uždraustas skaityti. Dabar Stalinas daro dar vieną žingsnį atgal: išsivertė Hitlerio „evangeliją“ — „Main Kampf“ — ir dabar mokosi Hitlerio valdymo metodų.

Tikrai gi: mainos rūbai raudonojo svieto...

Mandrapypkis.

TAUTA IR VALSTYBĖ

V. ČIŽIŪNAS.

Daugelis mūsų aiškiai nusi-mano, kad tauta nėra tolygi ra-sei, kad tauta nėra tolygi ra-ir su religija, nors seniau ji to-kiu buvo. Betgi ji visada ir vi-sur sutampanti su tam tikra te-ritorija. Ar tokia ji taip pat ir su valstybe? Ar tauta būti-nai turi tapti valstybe ir, at-virkščiai, valstybė tapti tauta?

Istorikai tikrinant ir ver-tinant tautos ir valstybės pir-mumą laiko atžvilgiu, būtų ne lengva atsakyti, kas iš tų dvie-jų visuomeninių organizmų yra vyresnis amžiumi. Gali aišku būti tik tai, kad pirmys tės etninės žmonių grupės, kūrūsios valstybinį junginį, tautomis mūsų laikų prasme toli gražu dar nebuvo. Seno-vės istorijoje žinomi pirmys-čiai Mezopotamijos gyventojai su me-rai (5000 — 2500 m. pr. Kristų) tikriausiai nesijau-tė vienos tautos nariais, nes valdėsi atskirais miestais — valstybėmis ir nuolat kariavo tarpusavy. Tie paskiri mies-tai — valstybės buvo dažnai puolami iš vakarų pusės at-vykstančiųjų semitų kilmės k-lajoklių, kol, paskirai ginda-miesi, pateko visiškai atėjūnų valdžiai. Reikėjo visos eilės naujų nukariautojų, kad maž-daug tuose pačiuose Mezopo-tamijos plotuose susidarantių naujų, žymiai didesnių, valsty-bių rėmuose imtų ryškėti lab-jau konsoliduoti tautiniai asi-rų ir babiloniečių organizmai. Tačiau ir šie, neišlaikę savo valstybingumo, žuvo kitų nu-kariautojų daugiau asimiliovo-ti, negu išnaikinti. Egiptiečių tauta ir jos kultūra taip pat iš-augo tik centralizuotos, pir-mysčių paskirų miestų — valstybių santvarką panaikiniu-sios, faraonų valdžios dėka.

Ar būtų susidariusi nūdie-nė italų tauta, jeigu energin-gieji lotynai, Romos miesto įkū-rėjai, nebūtų sujungę savo valdžioje visų giminiškųjų i-talų — samnitų, ekvų, sa-binų, umbrų, oskų ir kitų, jungtinėmis visų jėgomis ne-būtų nukariavę gretimų, šiau-rėje ir pietuose gyvenančių, skirtingos kilmės ir rasės kai-mynų ir savos kalbos bei kul-tūros poveikyje suvieniję dar didesniai uždaviniai — Ro-mos imperijai sukurti?

Kas būtų pagaliau iš lietu-vių tautos,

jei Mindaugui nebūtų pa-sisekė

sujungti savo valdžioje dide-lės dalies lietuviškųjų gimini-ųjų ir sukurti valstybę? Jei vieningos valstybės idėja ne-

būtų įstrigusi ir sustiprėjusi kitų, po Mindaugo mirties iš-kilusių valdovų ir dinastų są-monėje? Būtų kurį laiką bu-vę augščiau, žemiau, sė-liai, tik nebūtų išlikusi lietuvių tauta ir šiandien neberašytū-mė sava kalba šitų minčių, nes nebūtų kas jaučia ir mąsto lie-tuviškai.

Todėl tautą, kaip nebe vie-nų tik etninių ar kalbinių są-vybių išskiriamą bendruome-nę, bet ir kaip sutelktinę, ga-lutinai kultūrinio atžvilgiu iš-ryškiną, individualybę galė-jų sukurti savarankiškai ir ne-priklausomai pergyventas vals-tybingumas. Šitaip supranta-mą tautą kuria valstybė.

Tačiau šitoks postulas rei-kalingas kiek vaizdesnių pavyz-džių. Senovėje valstybė kūrė-si, kaip matome, tam tikro et-ninio elemento telkiama. Gim-nės ar kilties vadas tam tikro-

je teritorijoje organizuodavo vieno asmens, valdovo, tėvoni-ją, kurią teisėtai jis paveldėda-vo, mirus jo tėvui, arba kurią buvo galima jėga užgrobti iš ginčytino valdytojo; dėl to ir valstybės jungimas buvo gry-nai mechaniškas, jėgos ir prie-vartos tik tikrų teisinių nor-mų priedangoje vykdomas. Reikia atsiminti ano meto Lie-tuvos valstybės santvarką ir tautinę sudėtį: joje valstybi-nis lietuvių tautos elito — va-dų ir kunigaikščių — genijus jungė kur kas ne vienos tau-tos rasinį pagrindą ir psichinį turinį; dideliuose tos valsty-bės rytų plotuose gyveno sla-vų (gudų ir ukrainiečių) ir net totorių tautos. Tokios valsty-bės paskirtis labai skyrėsi nuo šių dienų moderniosios vals-tybės paskirties: tautiniai ide-domas: valstybė buvo laikoma

Vytauto cezarizmo laikais, tas valstybės vieningumas bu-vo pagrindiniu valdovo ir jo padėjėjų rūpesčiu ir tikslu. Jis buvo labai paprastai vyk-domas: valstybė buvo laikoma

tereškė. Atėjus bajorų vieš-patavimo laikams, tautai at-stovavo tik bajorų luomas; tiksliau sakant: dešimtys tūks-tų idėjų, bet ne tautos kūni, kurį sudarė milijonai bau-džiauninkų. Bajorija buvo to-paties tautos kamieno atžala, išaugusi ir išlapojusi krašto gynimo ir puolamųjų karų dė-ka.

Vyraujas bajorijos vaidmuo pasibaigė visoje Europoje Di-džiosios Prancūzijos Revoliu-cijos ir iš jos išsivysčiusių naujų socialinių santykių re-zultate. Atėjo tikrai tautiniai valstybių laikai (nuo XIX a. trečiojo dešimtmečio). Tau-toms atstovauti buvo šaukia-mi visų luomų tastovai. Taip augo ir plito demokratija ir parlamentarizmas. Bet lygia-greta išaugęs ekonominėje pa-daugausio dirvoje kapitalizmas už

dėjo savo leteną ant tautinių demokratijų. Kapitalizmas kraipė demokratijos esmę ir jos formą, atsižvelgdamas į jam patogius augti ir viešpa-tauti momentus ir į egoistinius buržuazijos interesus. Tokiu būdu kai kur įsistiprino plu-tokratija (turtuolių val-džia), prisidengusi demokra-tizmo skraiste. Didysis pasau-lio karas 1914 - 18 m. pastū-mėjo daugelį mažųjų ir viduti-nio gausumo tautų, buvusių ki-tų galiūnų valdžioje, į kovą dėl nepriklausomybės. Tautų eilėje buvo ir lietuvių tauta.

Tačiau

lietuvių tauta išėjo į kovą

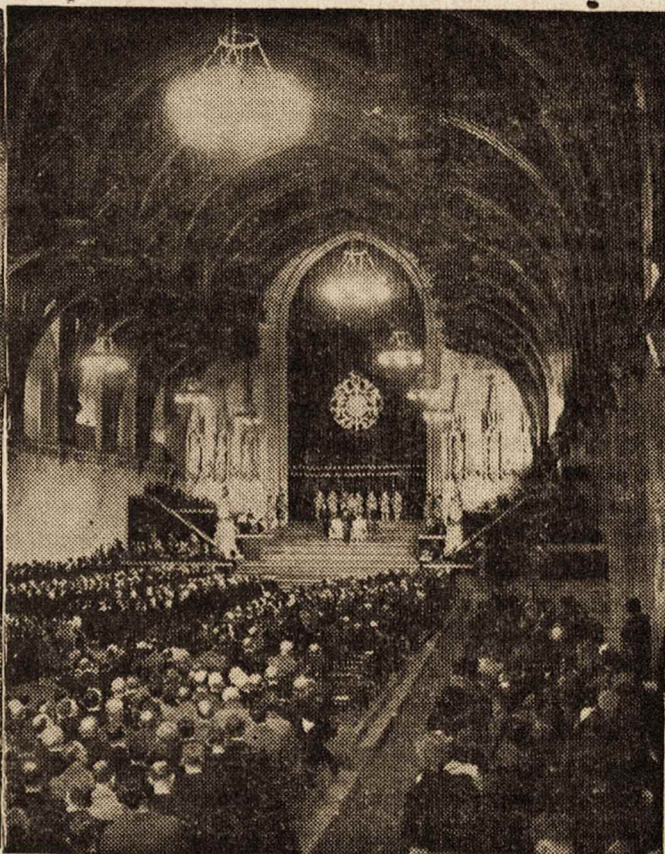
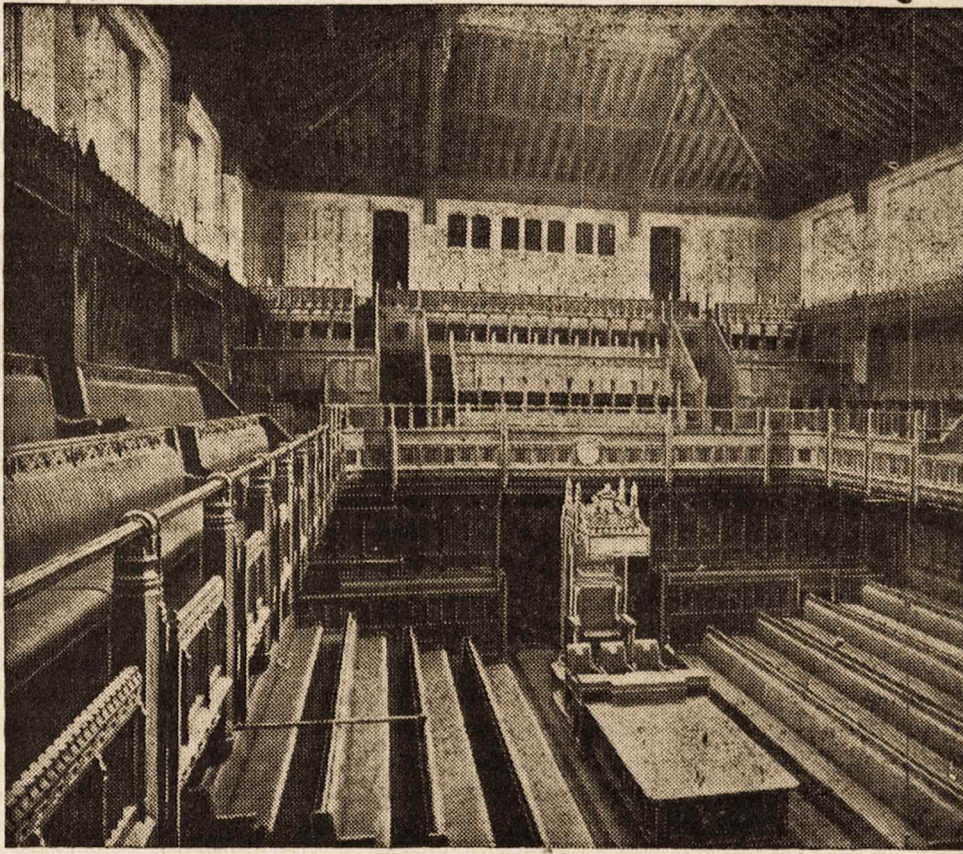
dėl savo laisvės ne tokia, ko-kia ji buvo XIII-me amžiuje Mindaugo jungiama, kokia bu-vo XVIIIa. pabaigoje valsty-bei žlungant, nei kokia buvo XIXa. sukilimų metu. Ją iš-vedė į kovą ne senasis bajo-riskasis elitas. Tauta buvo viena liaudis ir jos vadau buvo liaudies vaikai. Gal todėl daug kam Europoje buvo kilę abe-jonių, ar valstiečių tauta (liau-dis, vok. Bauervolk) laimės kovą ir išsilaikys nepriklausoma? Tačiau taip įvyko, ir 22-ji nepriklausomybės metai bei daugybė tautos nuveiktų kliū-čių ir darbų įrodė jos pajėgu-mą kovoti ir tvarkytis nepri-klausomai.

Kaip matome, naujai atgiju-sios valstybės kuriamoji jėga buvo visai kita, negu didingoje praityje. Ta jėga buvo ne be dinastiniai ar luominiai in-teresai, bet tautinė sąmonė. Pastaroji yra XIX-jo amžiaus padarinys ir pirmieji reikš-mės faktas tautų gyvenime. Juk tautos (etninė ir kultūri-nė prasme) dar buvo visą ei-č amžių. Tačiau žmonių gy-venime turi reikšmės ne tai, kas gali būti suprantama kaip idėja ir kaip idėja įvelkama į tokio laipsnio jaudinančią jė-gą, kad gali tapti veikimo prie-žastimi ir šaltiniu. Veiksmo šviesoje tik šitaip suprastos idėjos sukuria elektrinę ener-giją, ir tauta turi būti daugiau kuo, negu faktas, turi tapti idė-ją anksčiau, negu gali tapti di-namine jėga" (E. Bakeris).

Didelės ir beveik lemiamos reikšmės tautinės sąmonės brandimui Europos tautose tu-rėjo prancūzų revoliucija. Di-džiausia anais laikais Europo-je

tauta ryžosi pati formuoti savo vidinį gyvenimą

ir pareikalavo tokios valdymo Nukelta į 9 psl.

Anglijos parlamento, arba lietuviškai sakant — seimo, angliškai vadinamus The House of Commons arba dar Žemuo-sius rūmus, Westminster, praėjusio karo metu Vokietijos lėktuvai subombardavo - sugriovė. Teko juos taisyti - atstatyti. Kaip Didžiosios Britanijos vienybės simbolį, juos remontavo visa imperija.

Kairėje šio atvaizdo pusėje matome atnaujintą Anglijos seimo posėdžių salę. Viduryje jos matome Kalbė-tojo katedrą, kurią prisuntė Australija, jai kėdę prisuntė Pietinė Afrika ir stalą — Kanada. Atvaizde dešinėje matome iškilmingą parlamento rūmų atidarymą, dalyvaujant, kaip yra susidariusi tradicija, karaliu-porai, kurią matome salės priekyje — gilumoje.

Anglijos parlamentas yra vienas seniausių Europoje ir yra Anglijos parlamentarizmo išraiška. Nors Didžioji Brita-nija yra monarchija ir valstybiniai aktai pasirašomi karaliaus, bet faktiniai karalius atlieka tik formalią, o prak-tiškai jis į valstybės valdymą nesikiša; jis daugiau Didžio sios Britanijos imperijos vienybės simbolis; valstybę gi valdo parlamentas.

Edmontonas

STASY'S SUTKAITIS.

„NL“ redakcija dėkoja p. S. Sutkaičiui už iniciaty-vą — pažindinti skaitytojus su Kanados vietovėmis ir prašo kitų vietovių tautie-čius atsiliepti tuo pat. NL

Vakarų gilumoje toli nuo rytinių Kanados vartų, Rocky Mountains kelių atitvertas nuo Pacifiko, erdvoje prerij-ų lygumoje krauna dominijos arodus Alberto sostinė Ed-montonas.

1. Istorija šio miesto — tai vargingos vakarų pionierų is-torijos grandinės žiedas. Kanados kolonija pirmiau-siai pagarsėjo kailių lobiais. Prancūzams besistiprinant ry-tinėse srityse, milžiniški plo-tai vad. North-West dar buvo likę terra incognita ir sudarė progą čia sprautis anglų ini-ciatyvai.

Jūrininkas H. Hudson'as 1610 mt. užtinka didžiąją įlan-ką — Hudson Bay. 1670 mt. Anglijoje sudaryta kailių pre-kybos bendrovė „Hudson's Bay Co“. B-vei vadovauti ka-ralius Karolis II pavedė savo pusbroliui princui Rupertui ir čarteryje įrašė: „kraštas, ku-rio vandenys teka į Hudsono įlanką, vadinsis Ruperto Že-mė (Rupert's Land)“. Šios ka-rališkosios „Co.“ agentai, lįs-dami vis giliau į vakarus, pa-siekė North Saskatchewan (Greitoji upė, ind.) ir 1795 mt. jos krantuose įkūrė pos-tą — Fort Edmonton.

Fortą pastatęs ekspedicijos vadovas, George Sutherland, jį pavadino Edmontonu, mano-ma, pagerbti savo padėjėjui John Pruden, kilusiam iš Ed-montono miesto Anglijoje, ne toli Londono.

Postas įsteigtas šiaur. upės krante, pusantros mylios aukš-čiau prieupio Sturgeon žiočių, šalia jau anksčiau pastatyto North-West Co prekybos pos-to Augustus. Edmontono kū-rimasi įvesdami į tikrai vaka-rietišką istoriją, abu fortus 1807 mt. sunaikino indėnai. 1808 mt. tais pačiais vardais buvo pastatyti nauji fortai 20 mylių toliau į aukštupį, bet po poros metų igulos iškeltos jieš-koti naujų pozicijų. Apleistas Fort Edmonton 1819 mt. vėl atnaujinamas. Airis John Ro-wand, jau įžiūrėjęs čia geras perspektyvas, postą visai pa-tikimai įtvirtina. Statinių sie-na buvo 310 pėdų ilgio, 210 pločio ir 20 pėdų aukščio; su blokais patrnakom ir kovos bokštais prie vartų. Šioje vie-toje ir išaugo dabartinis Ed-montono miestas.

Fortus vertinti skatino ir kompanijų tarpusavio konku-rencija, neretai privesdavusi prie kruvinų scenų. Edmonto-nas su dabartiniu vardu, t. y. jau be prefikso „Fort“ randa-mas žemėlapyje, „The North-West Passage by Land“, iš-leistame 1865 mt.

Fortui Edmonton vieta pa-

rinkta, kaip prekybos pos-tui, arčiausiai prie žaliavų. Iš Kanadoje gaminamų kailių di-džiausia paklausa rinkose bū-davo bebrų kailių. O bebrų to-jų apylinkėse veistasi gausiai. Miškuotos kalvos į rytus nuo upės indėnų buvo pavadintos Bebrų Kalvomis (Beaver Hil-le). Upės krantuose net tolo-kai į plotį buvę vien bebrų py-limų tinklas. Be abejo, bebrai greit buvo tokių įgudelių nu-lupti. Tačiau krašte vystėsi ir kiti reiškiniai sudarė sąlygas tam kailių kromeliui tarpti.

Aplinkui bujojo prėrija, ku-rią savaip eksploatavo raudon-odis. Tose srityse vertėsi trys indėnų giminės. Abipusiai N. Saskatchewan į vakarus nuo Beaver Hills ir į šiaurę nuo upės, daugiausia miškuo-tose vietovėse, kailiavo ir žve-jojo Wood Crees traperiai. Į rytus nuo Beaver Hills ir į pietus nuo upės iki Battle riv. medžiojo buivolus tos pačios kilties kita šaka, Plain Crees. Į pietus nuo Red Deer buvo teritorijas Blackfeet'ų. Šie ir-gi gyveno iš buivolų, ir tai bu-vo pirmieji baltojo sutikti indėnai Kanados Vakaruose, Abeji Crees, dėl skirtingų sa-vo pagrindinių egzistencijos interesų, mažai turėdavo vai-dų, tačiau blackfeet'ai su plain crees riedavosi. Niekieno žė-mė tarp Battle ir Red Deer bu-vo jų bendras medžioklės, to-dėl ir kautynių, laukas.

Karinga plunksnočių pader-mė, Mountain Stonys, gim-i-nės didelei Dakotos indėnų Sioux kiličiai, prisilaikė Roc-ky Mountains pakalnėse, tarp Bow ir Athabaska upių. Šie ir-gi nesikentė su blackfeet'ais,

Gamindavo labai vertingus kai-lius. Kadangi tos indėnų teritori-jos centravosi į North Saska-tshwan upę Forto srityje, tai raudonųjų susivilijimas pre-kyba Edmontoną padarė žymiu postu šioje erdvėje. Baltie-siems buvo tinkama buivolie-na, kailiai, o laukiniai gauda-vo ginklų, prieskonių, miltų, įvairių juos viliojančių niek-niekių ir pasiūgeliuodavo whiskey.

Keliai, išrinkti bei padaryti indėnų nuolatinių žygių me-tu prieš 150 metų, buvo panau-doti ir moderniam susisieki-mui, šakojant geležinkelio tinklą į Edmontono.

Mountain Stonys (ne ston-ies) atvykę prekiauti, pap-rastai, stovyklaudavo lygumo-je, už keletos mylių į vakarus nuo Edmontono. Ta vieta ir iš-laikė jų vardą — Stony Plain. Blackfeetams prieiga iki rin-kos šiek tiek kliudė pakeliui įsikūsiusių crees'ų teritorijos. Tad jie traukdavo visada ko-vos parengtyje ir, jei tekdavo, kelią pramušdavo. Persikel-dami prie Duhamel Battle upės šiauriausioje kilpoje ir paskui „via“ Hay Lakes Trail iki North Saskatchewan vagos, jie susidarydavo mažiausia kliu-domą plotą ir trumpiausią ke-lią miškais, kur, kaip raiteliai, jautėsi ne taip narsiai. Black-feetai buvo nepatikimi. Jie ir pirmuosius fortus sutriuškino, kad apsimokėtų už tolimą žy-gį. Kiti raudonieji klijantai baltiesiems buvo taikingi. Indė-nų tarpusavio vaidus Hd. Bay Co savo įtaka stengdavosi iš-lyginti ir bendrai siekė jų cha-rakterį švelninti.

Edmontono poziciją labai su-stiprino sudarymas taip vad. transkontinentinio susisieki-mo.

Baltasis žmogus skynėsi pir-myn. Keliai, „North - West Passage“, vidaus vandenimis buvo jau atidengti apie 18 šimt-mečio vidurį, prancūzo Pierre La Verendrye ir anglo Antho-ny Henday ekspedicijų, be-veik iki Rocky Mountaints. Šiais „judančiais keliais“ leis-davosi indėnų pavyzdžio laivu-kai (canoe) nuo pat Montre-alio (North-West Co), arba nuo York Faltory (Hudson's Bay Co) ir įgudusiai perfor-suodami upės slenkščius ar sausumos ruožus vad. portage, pasiekdavo N. Saskatchewan upę.

1793 mt. Alexander Macken-zie atrado pirmąjį tęsinį North-West Passage per Rocky Mountains iki Ramiojo Vande-nyno. Kai transportai pradė-jo eiti toliau į vakarus pro Edmontoną, iš čia prakės iki anapus Rockie būdavo gabe-namos arklių karavanu. Forte padidėjo sandėliai, plėtėsi krautuvės, vyko laivų remon-tas, žiemonavo arkliai. Tas reikalavo skaitlingesnės dar-bo ir apsigynimo igulos. Mi-tybos problema tvarkant, gy-ventojai patys pradėjo įprasti išėiti į preriją medžioti, ban-dė žvejoti, ėmė auginti daržo-ves, sėti javus. Vystėsi viet-i-nė pramonė, amatai.

1863 mt. pirmasis prekybi-nis laivas „Beaver“ (Hudson's Bay b-vės) pasiekia vak. kran-tą iš Pacifiko. Pradėtas susi-siekimas „around the Horn“. Vargingas transkontinentinis kelias atkrito. Bekylančiam

Fort Edmonton'ui buvo pa-kirsta svarbi gysla. Sąlygos keitėsi toliau: Amerikos pre-kybininkai, atsistumdami gar-laiui Missouri upę iki Ben-ton, atitraukė blackfeetus. Plain crees susirijo su Carlton ir Winnipegu. Baltųjų postų tinklas plėtėsi. Pildėsi taisyklė: gyventojams augant kailių prekyba krinta.

Tačiau Edmontono šaknys jau buvo prigijusios.

Baltieji prek. b-vių darbinin-kai, būdami nuolatūs Edmon-tone ilgesni periodą, žinoma, neišvengė pažinčių su raudo-nukėmis. Kūrė ir šeimas. Au-go, ir palyg. gana gausiai, miš-rarasiai (half breed). Svar-biausias pozicijas b-vėse užė-mė britai, o darbo ir ekspedi-cijų pagalbinės pajėgos iš bal-tųjų sudarė prancūzai. Tad ir metis'ai, remdamiesi tėvo teisėmis, daugiausia skaitė sa-ve prancūzais. H. Bay Co, bu-vo atsivilijusi žmonių iš Ork-neys, Shetlands ir Hebrides sa-lynų. Maišėsi ir tie. Tokiu būdu atsirado nauji tikrieji „cauntry'es“ piliečiai šalia in-dėnų. Kai kurie iš jų nuolat dirbo prie H. B. Co, ar ėmėsi fermeriauti, kiti labiau nusi-davė į motiną, daugiau mėgo „užmiesti“ ir versle bendravo su indėnais. Kad Edmontono apylinkėse neliko daug dau-giau pusbalčių, tai dėka jų pa-galavimo išsisklaidyti pirmose jų kilimo dienose.

Iki 1840 metų Forte buvo vartojama prancūzų kalba. Ją pasistengė pakiešti angliškaja, sakoma, metodistų misionie-riai atkreipdami į tai dėmesį britiškosios H. B. Co, krašto ir vietos ūkininko. (d. b.)

Kaip apsisaugoti nuo gripo

Kiekvieną žiemą didžioji gri po epidemija paliečia apie 40 milijonų žmonių. Šiemet ji kilo švedijoje; iš čia persimetė į Daniją, po to į Belgiją, Prancūziją, Angliją ir Ameriką.

Tačiau šių metų epidemija nėra tokia baisi, kaip 1918 ir 1919 metais. Tuomet nuo jos mirė lygiai 15 milijonų žmonių. Taigi, gripo aukų skaičius buvo didesnis, kaip Pirmojo Pasaulinio karo. Šv. Ele nos sala buvo vienintelė pasaulio vieta, kurią epidemija ap lenkė. Šiandien gripas nesiau čia taip smarkiai, kaip tada; atrodo, jis bus susilpnėjęs. Ta čiau visuomet tenka skaitytis su staigiu jo pasireiškimu.

Dr. Andrews, didžiausias gri po specialistas, apie šią epide miją suteikė tokių žinių.

Pavojingiausias laikas.

Dr. Andrews'o surastas gri po virusas, pagal dydį, yra mažiausias iki šiol žinomas ligos sukėlėjas. Jis matomas tikrai per ultramikroskopą. 40 milio nų gripo virusų vos padengtų smeigtuko galvutę.

Šis virusas gali priklausyti dviem skirtingoms grupėms: A ir B. Šių grupių virusai epide mijas sukelia paskirai. Di džiosios epidemijos dažniau siai buvo sukeltos A viruso.

Gripo virusas naikina rau donuosius kraujo kūnelius. Pirmieji ligos požymiai: leng vas drėbulys ir bendras kūno nusilpimas. Po to kyla tempe ratūra ligi 39 laipsnių C., arba 102,2 Farenheito, daž niausia, keletai valandų pralinks po pirmojo drėbulio. Ligonini skauda sąnariai ir jis jaučiasi lyg sudaužytas.

Sekanciomis dienomis liga puola galvos nervus, skilvį (vė mimas) arba plaučius, dėl to prasideda plaučių uždegimas. Pavojingiausias būna gripas, kai maitinimas blogas ir po sunkios žiemos, kada kūno energijos atsargos dėl šalčio iš sisėmusios.

Tačiau sunkiausios epide mios ligi šiol buvo išsiplatinu sios nešaltų žiemų laiku, nes nešaltos žiemos yra drėgnos, o drėgmė kenkia organizmui. Jei meteorologijos žinios prane ša „švelnų“ drėgną, ūkanotą orą, tai tat reiškia, kad gri po ligos pavojus gali padidėti.

Svarbiausias vaistas.

Viešosios susirinkimų vie tos (posėdžių salės, teatrai, ki nai, mokyklos ir tt.) didina už sigrėtimo pavojų. Patirta, kad vyrai, dirbą fabrikuose ir raš tinėse, daugiau serga, kaip jų žmonos, būdamos namie.

Apie 60 nuoš. ligonių užsi krečia per palietimą (nosinė, rankos padavimas ir tt.), 20 nuoš. per kosulį. Po to kai li gos antkritis įsiveržė į kūną.

po 24 — 48 val. prasideda gri pas.

Gripo virusas atsilaiko prieš visus ligšiolinius vaistus. Nei penicilinas, nei sulfamidai jo neveikia.

Svarbiausias vaistas — ne užsikrėsti. Yra keletas papras tų priemonių apsisaugoti jo: kūno higiena; šilti drabužiai, ypač gera kojų ir rankų apsau ga.

Įsakmiai nepartartina ap gaubti nosį ir burną nosinė mis, nes jos greit virsta tikru mikrobu lizdu.

Gal degtinė?

Alkoholis nuo gripo nesau go. Arbata arba labai karšta kava geriau. Tk sugrįžus iš darbo, galima išgerti truputį alkoholio. Nesaikingas rūky mas pavojingas. Gyvenamo sios patalpos turi būti gerai vė dinamos, bet skersvėjo vengti. Miegamajame palikti pusiau atdarytą langą, nes šildomame kambaryje oras greit suvarto jamas, o dėl gryno oro stokos didėja susirgimo pavojus.

Gripo sukėlėjas visuomet įsiveržia pro nosį ir burną. Kaip apsaugos priemonė gali būti ir įkvėpimas per nosį de zinfekuojančių garų. Britų oro bendrovių lėktuvuose ke leiviai įkvėpia iš mažų bonku čių dezinfekcijos vaistus.

Jeigu manoma, kad nežiū rint apsauginių priemonių, jau užsikrėsta gripu, tai, kol at vyks gydytojas, reikia tuojau gulti į lovą su šilto vandens bonka ir, kiek galima, daugiau gerti šiltų vaisių sulčių ir kas keturias valandas dvi aspirino tabletes skausmams sumažinti.

Dažnai tokiu būdu išnyksta gripas per 24 valandas. Jeigu taip neįvyko, vadinasi, virusas įsigalėjo, ligoniu savijsauta blo gėja ir gali pasireikšti kompli kacijos.

Nors gripas ir trumpai truk ty, bet pasveikus, dar ilgesnį laiką organizmas yra susilp nintas. Todėl būtina reikia savaite pailsėti silpnumui įveikti.

Skiepai nuo gripo.

Gripas yra viena paskutinių jų, didžiųjų epideminių ligų, su kuria kovoti mokslas dar ne pajėgia sėkmingai, bet, atrodo, kad neilgai taip bus.

Dr. Laidlow's Amerikoje ir Dr. Andrews Anglijoje išrado skiepus, kurie gerai veikia. Tačiau skiepi dar negalima panaudoti, kol neišspręsta vi sa eilė techninių ir kitokių klausimų. Skiepijimo medžia ga gaunama iš vištų kiaušinių, prieš tai užkrėstų gripo antkri čiu. Bet skiepijimas nuo A vi ruso neveikia nuo B viruso. Be to, tarp šių dviejų virusų grupių ligos sukėlėjai yra tiek

gausūs, kad naujoji skiepijimo medžiaga visų neveikia sėk mingai. Tam tikri skiepai, vartojami Amerikoje nuo 1943 metų, aiškiai parodė patenki namus rezultatus. Kai kuriuo se miestuose po skiepijimo su sirgimai sumažėjo iki ketvir tadalis. Tačiau 1947 metų epi demijos laiku jie visiškai ne veikė.

Šiuo metu pasaulio mokslininkai bendrai tiria gripą. Jų tikslas — pasirošti sekančių metų epidemijai. Tarptuati niame Studijų Centre kovai su gripu (arba influenza) Hamps teade nuodugniai tikrinamas skiepi veikimas.

Kaip kyla epidemijos

1948 m. rugsėjo mėn. prasi dėjęs gripas Šiaurinėje Sardi nijoje, per Siciliją ir Kalabri ją, išsiplėtė visoje Italijoje, Šveicarijoje ir Austrijoje. Pie tų Prancūzija, Vakarų Vokie tija, Danija, Belgija, Olandija, Anglija taip pat buvo jo pa griebtos, ir pagaliau Airija.

Nėra abejonės, kad čia būta užsikrėtimo, nes visų paliestų jų krastų virusų pavyzdžiai bu vo tie patys. Visi priklausė A grupei, panašiai, kaip ir vi rusas, sukėlė 1947 metų epide miją, tačiau jai kuriais atžvil giais jie buvo skirtingi.

Kaip kilo epidemija sardini joje? Įvairių stebėtojų duome nimis ji buvo pastebėta tuo pa čiu laiku daugelyje kaimų, net atskirose trobelėse. Vadinasi, epidemijos sukėlėjas pirma pa mažu išsiplatino žmonėse, o paskiau tapo veiklus. Be abe jonės, epidemija išsiplatino už sigrėtimu iš veno krašto į ki tą, bet užsikrėtimas iš pradžių nepastebimas, kol epidemija įkyla.

Mažosios epidemijos apsaugo nuo didžiųjų

Kadangi yra tiek daug gri po sukėlėjų, kurie kiekvieno je naujoje epidemijoje kitaip pasireiškia, dėl to tenka ma nyti, kad skiepai, veikdami tam tikrą ligos sukėlėją, gali neveikti naujo sukėlėjo.

Dabar Hampsteade mokslininkai ruošia naują skiepijimo medžiagą, kuri, gal būt, galės sulaukyti epidemiją. Tūkstan čiai vištų kiaušinių dirbtinai virusais apkreičiami. Kai kiau šinio gemalas nuo gripo mir šta, ištraukiamas iš kiaušinio skystis, iš jo dirbami skiepai. Tūkstančiai žmonių jais jau įskiepijami. Jei šie asmenys per sekančius du mėnesius bus at sparūs ligai, bandymą galima bus laikyti pavyksiu. Skie pai galės būti naudojami kaip apsauginė ir kaip gydymo prie monė.

Ar yra pavojus,

kad vėl gali iškilti tokia baisi epidemija, kaip 1918-1919 me tais? Mokslininkai nepajėgia į šį klausimą atsakyti.

me ant žemės. Kai kurie ma no kelionės draugai nori ko greičiau pamatyti Ničą. Ki tiems skubu aplankyti Monte-Carlo kazino sales. Visi nori vienu žygiu pamatyti visą Co te d'Azur, Žydraji Pajūrį. Su diev, draugužiai! Gal dau giau ir nepasimatsime...

Aš lieku ant krantinės su dvidešimt trimis didelėmis skrynionėmis ir daugybe ryšulių: tai mano bagažas. Praeiviai ir muitininkai žiūri netubėję ir tuos mano griozdus ir juokias i. Kelionėje aš prisipirkau indų servizų, durklių, jėčių, įvairių kaltinių metalo dalykų ir dar Dievas žino ko!

Palieku visa tai atėjusiems mane sutikti, o pats sėduos į automobilį ir važiuoju į Mon te-Carlo. Pravažiuodamas aikštę, aš pajuntu norą pajėti pėsčias ir užsukti valandė dėlei į Cafe de Paris, priešais kazino rūmus.

Niekas čia nepasikeitė. Ma tau žmones, ateinančius lošti į tuos margaspalvius rūmus. Aikštės suoluose ir prie ma žų kavinės stalių atpažįstu tuos pačius tipus, kuriuos ma tydavau čia prieš šešis mėne sius. Jie laukia valandos, kad laimė pakryps į jų pusę, tos valandos, kuri niekad neatei na.

Pasveikinu dvi ponias, sėdin čias prie gretimio staliuko. Gal jos anglės, rusės ar skandina vės, kas jas žino; iš tikro jos

Iš visur ir apie viską

— Amerikos milijonierė Barbara Hutton, jau keturis kartus ištekęs, prašo teis mą išskirti ją su „lietuvišku princu“ Igor Trubeckoj.

— Trumanas prašo kongre są papildomai paskirti Ameri kos Balsui sustiprinti dar 97 su puse milijono dolerių.

— New Yorko teismas pra dėjo svarstyti bylą J. Rosenbergo su žmona ir M. Sobalio, kaltinamų išdavus atominės sovietams paslaptis.

— Stuttgarte mirė Lietuvos savanoris - kūrėjas pulk. A. Uspenskis, b. Lietuvos Kari ninkų kursų vedėjas, Šaulių štabo viršininkas, parašęs ke las knygas. Velionis yra gi męs 1872. VIII. 24 Vilniuje, palaidotas Bad-Cannstatt ka puose, Vokietijoje.

— Niurenbergo teisme bu vęs D. Britanijos prokuroras H. Shawcross atsisakė priimti Nobelio taikos premiją, nes jis nesijaučias daug pasidarbavęs taikos reikalams.

— Vytauto Kerbelio žmo nai, dramos aktorė Beatričė Kleizaitė Kerbelienei garmys atnešė gražią ir sveiką dukterį.

— Buvusi pirmoji Urugva jaus Valstybės teatro šokėja, baletų studijos direktorė ir profesorė Paula Jarmalaviči ūtė-Bocage pagimdė sveiką ir stiprų 4 kilogramus sveriantį sūnų.

— Mokslininkai konstatavo, kad plikiams joki vaistai plaukų negalės užauginti. Dr. J. B. Hamilton sako, kad žmo nės plinka dėl trijų priežas čių: paveldėjimo, amžiaus ir vyriškų hormonų perviršiaus. Dėl pirmųjų dviejų priežasčių gydytojai nieko negali pada ryti, o dėl trečios nepartartina nieko daryti.

— 1951 m. vas. 3 d. atšven tė savo auksines vestuves Jo nas ir Ona Pupelias (gyveną Brazilijoje, Sao Paulo mie ste), apsupti savo vaikų, žen tų, marčių, daugybės anūkų ir didelio būrio giminų bei drau gų.

— Per paskutinius 9 metus Indijos gyventojų kiekis padi dėjo 29 milijonais ir dabar su daro 348 milijonų skaičių.

— Čikagos universiteto mokslininkai pareiškė, jog esą bent 100.000 planetų, kuriose

Klausimas, kur slepiasi gri po virusas tarp įvairių epide mijų ir vasarą — yra mįslė. Amerikietis mokslininkas Sho pe susėkė, kad kiaušinių gripo virusas nuo vieno sezono iki sekančio yra užsikonservavęs plaučiuose. Galima prileisti, kad kiaušės žmonių gripo su kėlėjui savo plaučiuose sutei kia pastogę per epidemijos per traukas. (BL).

esama gyvybės. Jie maną, kad kitose planetose gyveną gyvū nai esą tokio pat inteligentiš kumo arba net aukštesnio, kaip ir mes.

— Irano moterys ligšiol ne turi lygių teisių su vyrais. Priešingai Kanados moterims, jos yra vyrų vergės, ir nei šei moje, nei visuomenėje, nei valstybėje jos balso neturi. Ten tebėra toks paprotis, kad vyras nupėnka sau mažą mer gaitę, ją augnia ligi 11 ar 12 metų ir tada ją veda. Turtin giejai turi po keletą ar kelio lika žmonių. Musulmonų pa piroči, jei išeina iš namų už dengia savo veidą tam tikru uždangalu. Irane vyrų dau giau beraščių, negu moterų, bet moterys valdininkėmis bū ti negali. Daugumas moterų dirba kilimų dirbtuvėse, ku rios yra aptarnaujamos tikrai moterų.

— Apie 62 mylios į rytus nuo Salonikų yra ilgas ir siau ras pusiasalis, įsikišęs į Ege jos jūrą. Prie pat kalnų yra apie 20 vienuolynų. Toji ne paprasta šalis turi per 5.000 gyventojų ir visi yra vyriškos lyties. Ten ganyklose ganosi vien tik aviniai. Galvijai vien tik buliai. Kiaulės vien tik kuiliai. Namuose katės vien tik katinai. Žodžiu, visur ir visi gyvi sutvėrimai yra vyriš kos lyties, neišskiriant ir viš tų, kurių vietoje auginami gai džiai. „Šventojo Athos kalno komuna“ yra valstybė Grai kijos valstybės ribose. Ji turi savo valdžią, savo sienų poli ciją, kurios didžiausia parei ga — saugoti kad į jų šalį ne įsigautų musulmonai ir mote rys. Sakoma, kad tie barzdoti vienuoliai, kurie baisiai neken čia moterų, nėra niekad mau dėsi. Dienas ir naktis jie pra leidžia besimelsdami bei kito kias religiškas apeigas atlikinė dami.

— Dačiulių ūkį, Brazilijos šiaur. Paranoje, sudaro 12 ha žemės, kuri turi apie 7.000 kavos medelių. Derlius apie

VELYKOMS REIKIA NE TIKTAI KIAUSINIŲ...

Geras paprotys švenčių me tu atlaikyti gimines, pažista mus, bičiulius. Gera atsiminti ligonius, nelaimingus ir kuo nors juos paguoti, palengvinti jų nelaimes. Bet taip pat yra gera atsiminti, kad šventės tik tai tada bus malonios, jeigu jos bus kultūringos, kai mes padarysime tokį darbą, kuris patenkins ir mūsų dvasinę bū seną, grynai iš kultūrinės, es tetinės pusės. Todėl reikia la bai aukštai įvertinti išgalintį paprotį švenčių metų apsirū pinti patiems ir aprūpinti sa vo draugus leidiniais — kny

400 maišų, pajamų apie 140. 000 cruzeirų. Iš jų 20 tūkstan čių išmokama darbininkams. be to J. Dačiulis augina kiau lių karvių ir sodina įvairių dar žovių.

Antanas Gilevičius su žmo na Antose ir sūnumi Žitu turi apie 16 ha ūkį — taip pat visą apsodintą kavą. Šiais metais pirkto dar vieną ūkį, 24 ha žemės ir sumokėjo apie 200 tūks tančių cruzeirų. Ūkį pirkto sū naus vardu.

Kavos plantacijoje užtinuka me viengungį Joną Jasiūną, ku ris nori vesti. Jonas turi 12 ha ūkį.

Netoli Arapongo gyvena J. Silickas, su žmona ir sūnumi. Turi malūną, plytinę ir gražų ūkį su karpių auginimo tven kinu. Kas rytą Arapongui duoda šviežio pieno.

— Buenos Airse vedė žy musis mūsų pianistas Andrius Kupriavičius baletų studijos vedėją Pavlovą, buvusių Rusi jos milijonierių dukterį.

— Egipto moterys neturi lygių su vyrais teisių, todėl dėl jų kovoja. Sudarydamos pusę Egipto gyventojų, jos pa siryžo išrinkti savo parlamen tą. Rinkimai įvyko vasario 10 d. ir moterų parlamentas susi rinko posėdžio Kaire. Pirmi ninkė šafik pasakė labai trum pą kalbą:

„Sesės, tai mūsų pirmasis parlamentas. Jis atstovauja pusę tautos. Šiuo metu kai mynystėje posėdžiauja kitas parlamentas, kuris atstovauja kitą tautos pusę. Aš siūlau tuojau vykti į aną parlamentą ir ten pranešti deputatams ir senatoriams, kad tol kol mo terys bus visiškai beteisės ir neturės balso rinkimuose, jų parlamentas atstovaus tik tau tos pusę. Tai pirmyn į parla mentą“.

Apie 1.000 moterų nužygia vo į parlamentą, kurio pirmi ninkas maloniai moteris pri ėmė ir pasakė, kad jis džiaug si, jei parlamento kedėse ma tys moteris. Moterys tuo pa reiškimu pasitenkino ir aplei do parlamentą.

gomis, gaidomis, laikraščiais, patefono plokštelėmis ir tt.

Čia norima suminėti, kad „NL“ red. dar galima gauti: 1. Gaidų; 2. Knygu: Raudono ji žvaigždė — \$ 0,75, Litera tūra — \$ 2,00, Grovo Miun chauzeno nuotykių — \$ 1,25, Žemės rankose — \$ 1,00; lau kiamos lietuvių liaudies dainos su gaidomis, 36 dainos — \$ 2,00. Galima gauti ir humo ristinį laikraštį „Skunkė“, kuris ypač įdomus Velykoms, nes jį paskaičius galima gar džiai pasijuokti...

būsime ir liūdininkai tų sukrė timų, kuriuos žada ateitis. Bet jei nuo mūsų ir bus atitolinta ta rykštė, tai artimiausios kar tos tikrai jos neišvengs... O kiek dalykų žmonės galėtų iš vengti, jei tik jie įdėtų dau giau geros valios.

Man neatrodo prasminga pa sakoti šie dalykai žmonėms, kurie tuojau eis užsidaryti į ka zino, svajodami apie vieno nu merio didesnius šansus. Be to, aš staiga pajutau traukimą na mo: man norisi ko greičiau at sidurti mano sodelyje.

Bet smalsioji dama dar lyg ko laukia ir dėl to, prieš išėda mas, aš dar priduriu savo min ties santrauką:

Visi žmonės liko tokie pa tys. Mūsų pažanga yra gry nai išvirstinė — vien tik mecha ninė ir materialinė. Didžioji re voliucija dar nėra įvykusi, tai vidinė revoliucija, kurią bau dē krikščionybė, tačiau nesėk mingai, nes joks krikščionis ne siegia pagal savo mokslą. Ką aš patyriau, tai tas, kad mes turime susikurti savyje naują sielą, ir tada visa bus lengva. Mums reikia užmušti savyje egoizmą, ir jei mums tai pa vyks, tada pasiaukojimas ir to lerancija, kurie šiandien žymi tik tūlus rinkitinius protus, bus visų žmonių bendrinės dory bės.

Iš „Rašytojo kelionė aplink pasaulį“.

V. BLASCO — IBANEZ

KELIONĖS GALAS

Mano kelionė pabaigta. Tu riu dar tik vieną dieną plaukti „Frankoniją“. Išplaukėme iš Neapolio auštant ir stumiamės išilgai Italijos krantų, tiek arti, kiek tik gali didelio tona žo laivas.

Šis plauikimas man kažkas nauja. Žiūrėję į daugybę sa lų, išsidriekusių Neapolio įlan kos pakrščiais, o tų salų var dai — Ponza, Ischia, Procida ir tt. — primena man epizo dus iš Ispanijos istorijos, iš tų laikų, kada jas valdė Aragonų karaliai.

Toliau matome plačiai išsi stacičius Gaetos rausvus na mus ir jo kitados garsią tvirt o vę, pastatytą ant keteros ją dominuojančio kyšulio. Pra plaukiant pro Ostiją, keleivių ir pakriki namai jos pakra stpe kyla sąjūdis, visi susi spiečia prie denių turėklų. Lai vo karininkai rodo mums sa votišką baltą kamuolį, iškilusį virš juodos ar rausvos pakran tės linijos, skalaujamos bangų. Tas nedidelis rutulys apšvėstas balzguna šviesa, vos kiek iš kilęs nuo žemės ir tarytum ju dą mums beplaukiant, tai šventojo Petro bazilika.

Jos netikėtas pasirodymas jaudina daugelį keleivių. Jie

galvoja, kad tai, ką jie mato, yra Romoje, ir su pagarba, ku rią sukelia istorinės atminti nybės, žiūri į mažą rutulį, ku ris, tarytum, eina virš kalvų, įlankų ir kyšulių, vis lygia greta su mūsų laivu, kol paga liau pasilieka užpakaly, kaip bėgikas, netekęs kvapo.

Užėjus nakčiai, švyturių šviesos kalba į mus apie pra daitį, sužadindamos istorinius ar literatūrinius atsiminimus: čia štai Elbos sala, ten Monte-kristo, Caprera...

* * *

Pabūdęs kitą rytą, aš pajun tu, kad laivas stovi. Žiūriu per savo kajutės langą ir matau priešais Monte-Carlo kazino: iš vienos pusės Monaco įlanka ir pakriki namai jos pakra styje. Siaurame jūros ruože tarp laivo ir kranto švaistosi ištai vo karininkai rodo mums sa votišką baltą kamuolį, iškilusį virš juodos ar rausvos pakran tės linijos, skalaujamos bangų. Valandėlei aš lyg suabejo ju, klausdamas savęs: „Argi aš tikrai atlikau kelionę aplink pasaulį, ar gal tai buvo tik sapnas, iš kurio ką tik pabudau?“

Pasirėngimai išsikelti graži na mane tikrovėn. Mes išlipa

Toliau tėvų testamentą besklaidant

J. CICĖNAS.

Nuo varčios, vėl iš pradžios — gali būti, pasigirs nekantraus skaitytojo balsas. O kitas dar gali primesti: — ir sula iš to paties kaušo begeriant aprūgsta. Taigi, beįsiruodami pas sukaktuvininkus, bandykime atsakyti į klausimą:

— Ar sukaktys ir sukaktuvininkai gali nusibosti?

Manding, ne. Tas klausimas atsakomas, toli neieškant, tokiais paprastais priešklaušimais:

Ar nusibosdavo, tėvynėje bebūnant, pavasariai, kurie atėdavo viversių tešaukiami, bitelės, tos pilkosios, ant žilvičio pumpuro betriūšiančios, ir žibutės, iš po sniego praskalusias, tepasitikti, o bematant susproginėdavo ežeruose kone stipriausi ledų sluogsniai ir, kai užosdavo vėjas nuo šilų ir atšiausdavo garuojančių dirvonų kvapą, artojas neberimo namuose, griebdavosi arklo ir čia pat nusitiesdavo net iki akiračio, kaip bangos jūroj vilnijantieji arimai, skelbdami iš mažyčio grūdo didelę sotį ir užvis nuoširdųjį džiaugsmą, visiems metams.

Ar nusibosdavo baltos, kaip varškė, jėvos pakriaušėse ir palei upokšnius, o vėliau — tos obels, ir už atslaimo sodelyje, ir galulaukėje, kai jos žydėjo, tarsi vandens putos virė; arba beržų, anų išlakiųjų ir tų nukarusių ir vaikišiais rytmčiais rasą į viešelių dulkes verkančių, pvėsės, toliau keliaujant pailsėti ar darbymetį atvėsti?

Ar nusibosdavo varpų, saulei patekant, o ypatingai besėstant, gausmas? Jų aidas, sakysim, Vilniuje čia bėgo į panerius, Antakalnio šiluosna, Verkiuosna, apsukdavo slėnyje gulintį miestą ir plentų nuo Trakų pargrįždavo. Čia iš Sv. Jono ar Katedros tyliai sluogzė žemyn ir kaip rimties patikėtinis žingsnis žingsniu vaikščiojo po vingriais ir senumo šarmu apsitrinkusias gatves; o kaimų, tarp girių ar tarpuežerėse prisiglaudusių, kapinių, varpo giesmė? Ji išsi-verždavo lyg iš žemės širdies ir aukštyn iki padėbės šovusi, čia pat tirpo pačioj vakaro žaroj ir byrėjo, kaip gėlės procesijoje, paukavusių pievų vėsos sugeriamai...

Tautos istorija — mūsų močiutė motinė: čia veido raukšlėse sopulys, kaip amžių būvyje kartų suklupimai ir pralaimėjimai; čai kančia, kaip per Lietuvą eję gaisrai, padeikantys degėjus ir griuvėjus; čia džiaugsmo atspindis, it trimitai iš laimėto mūšio pagrįžtant; čia vėl sielvartas, ir kaip jo nebus, kai baudžiava, vyrų gaudymas rekrutuosna, kai „anei rašto, anei druko mums turėt neduoda“; čia iš naujo valia vargo našta nublokšti, keltis sau žmogumi, kaip andai žemaičių sukilimas prieš ordiną, kaip baudžiauninkų maištai, knygnešiai, Vasario šešioliktoji; o čia gi tylu, kaip po Kražių skerdynių, baudžiamiesiems kazokų būriams praužus 1905 — 1906 metais ar Pravieniškęse 1941 m. birželį (komunistams savo išraiškos meną rodant), o Pirciupyje 1944 m. birželį (naciams išraiškos meną rodant); bet tyla tylai nelygi; viena tyla yra determinacijos sesuo, kaip antai: kai pusbasiai ir nei tiekos tiek neginkluoti savanoriai per gruodą, purvą ir alkį ejo ir priėjo Radviliškį, Širvintas, Giedraičius, Klaipėdą, kai šiandien anapus geležinės uždangos vienas lietuvis prieš šimtus tariamų žmonių ir šimtus tikrų šunų...

Kai pirmąsyk kūdikis suklunka, jį, kaip dieną aušra, sutinka visų girdėtoji gyvenime motinos, dar skausmo tebediegiamos, šypsena; kai pirmieji žingsniai — motina yra ramstis, ir visur visada lygu slaptažodis, lygu nerašytinė teisė žodžių žodis **mama**. Vargas našlaičiui, vargas: ir jį sopė ima ne dėl palaikio rūbelio, ne dėl išėdos kšniuko ir ne dėl patalėlio iš spyglių, nes visa tai perniek, o skauda, skauda, kai nėra motinos meilės ir šilimos.

Mes, po laisvuosius Vakarus pasklidę lietuvių, didžiam priešo nusiminimui nesame našlaičiai. Tiesa, miegas mūsų neramus ir nesušylame prie svetimo židinio, nors ir ilgai, jam neblėstant, sėdėtume; galim būti ir vėtomi ir mėtomi po džiungles, girias, prerijas, dykumas ir salas, galim būti nelaukiami, nemylimi ir apkalbami, ir vis dėlto ne našlaičiai.

SIDABRINĖ LAPĖ

Emils SKUJENIEKS

Mūsų spaudoje labai retai užtinkame kitų tautų grožinės literatūros vertimų. Net pačių artimiausių kaimyninių tautų — latvių ir estų — autoriai mūsų skaitančiam visuomenei beveik visai nepažįstami. „Nepriklausomoji Lietuva“ bandys karkartėmis pateikti savo skaitytojams ir kitų tautų kūrybos.

Šiame numeryje pradėtoji spausdinti latvių rašytojo Emilio Skujenieko apysaka paimta iš to paties autoriaus apysakų ir novelių rinkinio „Sidabrinė Lapė“. Rinkinys išleistas Vokietijoje 1948 m.

Emils Skujenieks yra vidurinėsios latvių kartos pasakotojas. Jo proza vaizduoja kasdieninį žmogaus gyvenimą. Stilius realistinis, be puošmenų, dažnai žurnalistinis.

Šis latvių autorius yra žinomas lietuvių kultūros bičiulis. Jis yra išvertęs (tremyje Vinco Ramono romaną „Kryžiai“) nemaža lietuvių autorių kūrinių latvių kalbon.

Jauna kasininkė abejingai paėmė pasirašytą honoraro kvitą ir pastūmė man žiupsnelį popierinių ir sidabrinų pinigų.

— Prašau, čia jums — perskačiuokit.

— Dėkui, viskas tvarkoj, — sumurmėjau ir traukiaus iš eilės, užleisdamas vietą sekančiam, kuris man beveik lipo ant kulnų.

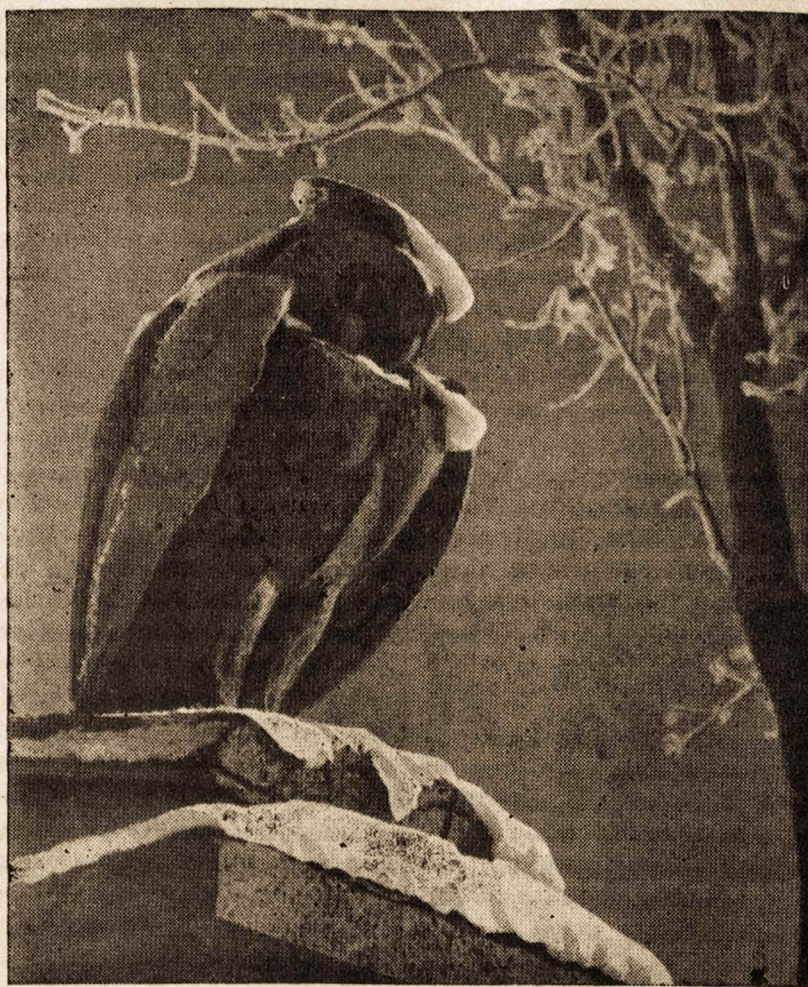
Nežinau kaip atsitiko, kad dedant gautuosius pinigus pinigėn, staiga didelė sidabrinė moneta linksmai suskambėjus atsimušė į kasininkės stalo slidį stiklinį paviršių, prariodė pro kasininkę ir lengvai nušokusi ant grindų, pasiekė sieną ir apsvirtė.

Kasininkė pažvelgė į mane priekaištingu žvilgsniu, nučiuožė nuo savo aukštos kėdės ir, pakėlusį nukritusią monetą, sumišusi kurį laiką vartė ją savo rankoj. Atrodė, kad ji užmiršo ilgą eilę, stovinčią prieš jos langelį.

— Ketvirtis rublio, — pratarė ji truputį užkimusiu balsu, — 1878 metų — geras sidabras. Kiek jūs norėtumėt už jį?

— Neparduodu, — nustebeš papurčiau galvą.

— Taip? Kodėl? Jūs juk, tikriausiai, nesate kolekcionierius, nes kitaip nenešiotumėt tokių vertybių pinigėnė.

Dail. Grybo apuokas, kuris saugo Kauno Meno mokyklą.

Birutė Pūkelevičiūtė

KOVAS

Pasiutvakaris kovo nelauktas atsibasto. Sukiša rankas į kiaušas kišenes, Saulėlydį raudoną užpučia, kaip žvakę Ir švilpauja senas, berniokiškas dainas.

Aš baltus vartelius į vėsumą praversiu. O kaip sprogdina žemę jauni, liauni daigai! Ir rėkia pumpurai — šilti, pritvinkę meilės... Išsiskleidimo meldžia — prasmės ir pražūtės.

Žibuoklių debesis išlyja ant beržyno Iš nuostabos pravertais, virpančiais žiedais. O žvaigždės nusigėrė po dangų slidinėja — Pavasario drėgmė joms laša ant delnų.

Staiga už juodo šilo vieškelis sudunda — Didžiulė pilnatis užšoka ant šakos. Priklaupia lieknas beržas ir tyliai poteriauja... Tai atlekia Velykos kaisytiniu važiu!

Čia ir ne vieniši, nes kiekvieną valandą kažkas bevardis guodžia ir švelniai kaip motina taria:

Tavo namai ir tavo dalia tavęs laukia Nemuno upyne!

Kas mirštanti žemdirbį šaukia su giltine pasiderėti ir bent kliejėmies išbėgti su grūdų pilna įsėtuve ir bent vieną vienat vieną — kūdikio pėdos masto — varsnelę užsėti?

Kas mokytinį podarbinėmis valandomis, gilią naktį verčia šviestis ir dirbti ne sau, bet bendruomenei, dirbti be atlyginimo, bet su prasmės pilnybe širdyje?

Kas pradžios mokyklos mokiniui patrauklu ir šviesu šeštadieninės vargo mokyklose?

Vai, kodėl amatininkas stebi, jei kur užtinka, pranašesnę darbo įrankį ir pas save — kambarin sugrįžęs apsikniaubęs didelę tyloj regi tėviškę ir kaimynus?

Yra kažkas, kas veda skriausmu, ant pat bedugnės, keliu, pro brastas ir pro sietuvus, yra kažin kas, žodžiu ne-

— Ne, nesu, — nežinojau ką atsakyti. — Tai brangus prisiminimas.

— Gaila, — ji nutęsė, tarytum nenorėdama grąžinti pinigų atgal. — Būčiau gerai užmokėjusi. O vis dėlto, jeigu kada norėtumėt su juo skirtis — pirmiausia pasakykite man. Sekantis, prašau!

— Mano reikalai kasoje buvo baigti. Pasiėmiau nuo ekspedicijos stalo naujausią laikraščio numerį ir grįžau vėl į antrąjį aukštą, į redakciją. Tai buvo mano pirmas susitikimas su Irma Lape, kuri prieš kelerias dienas buvo pradėjusi dirbti kasininke mūsų laikraščio administracijoje.

Ant laiptų mane pasivijo kolega Rudis Apsė, kuris, pasirodo, girdėjo mano pasikalbėjimą su kasininke.

— Tai kaip ten įinai — norėjo nupirkti iš tasės tą rublį? — klausė jis manęs.

— Taip atrodė, — patraukiau pečiais.

— Aš taip ir maniau. Ji mėgsta sidabrą, kaip šarką, — Rudis nusijuokė mums įeinant redakcijos kambarin.

— Ar tu ją pažįsti? — pradėjau domėtis.

— Ir dar kaip, — atsakė Rudis. — Tokia ji buvo visuomet. Vaikšto nutrintais puspadžiais, vasarinę suknelę dėvi trejus metus, bet pamačiusi sidabrą, dreba.

— Na, na, taip baisiai jau nėra, — nusijuokiau. Bent su manim kalbėdama, ji visai nedrebėjo. Kaip tai suprasti — argi ji renka pinigus, kaip pašto ženklus?

— Tai ir yra, kad ne. Ją domina tik tai caro laikų sidabriniai pinigai: rubliai, pusrubliai, bet labiausiai ketvirčiai. Aš tau sakau, nesileisk su ja į ilgus pasikalbėjimus — neatsikratysi, pradės pasakoti tau apie tais ir tais metais išleistus pinigus, kiek procentų sidabro kiekviename, berdama kaip iš knygos. Iš kur ji visa tai ir žino? Ir kokia atmintis! Išskaičiuoja, kaip visą giminę. Šiaip neblogo ir išmintinga mergaitė, bet kitos kalbos neranda — tik apie pusrublius.

— Taip kokių tik žmonių pasaulį nesama, — pastebėjau, norėdamas baigti pasikalbėjimą, bet Rudis kartą pradėjęs, nenorėjo taip lengvai pasiduoti.

— Jos tėvas savo laikui esą smarkiai prakišęs su ostmarkėmis. Prispekuliavęs pilnus maišus, bet jos smuko ir liko tik popierius. Senio net protas susimaišęs. Gali būti, kad ir ji truputį paveldėjo iš tėvo. Ir galiu tau pasakyti — dabar jau nebeturėsi ramybės. Dėl šito ketvirčio ji persekios tave kaip snaudulys.

Nesuspėjau jam atsakyti, nes redakcijon atėjo kažkoks interesantas. Prasidėjo dienos darbas ir pusrublio istoriją užmiršom.

Iš tiesų, Rudis dalinai buvo teišus. Keletą sekančių penk-

Marija Palmė

NAKTIS KALNUOSE

Skurdžios eglės, lyg burlaiviai supas,
O mes einam pilki ir liūdni.
Paklausyk, kaip kalnuose upės
Nykiai plaka ir puola naktin.

Ir gaudu ir savotiška būna
Taip klajoti, lyg vaiko sapne,
Kur naktis, lyg vaiduoklis, alkūnėm
Sunkiai slėgia kalnų grandines.

Ir pakalnėse vandeniui mirštant,
Mūsų veidus apkris ilgesys, —
Ir negrįšim, kol virpantys pirštai
Virš ledynų žvakes užgesins.

P U G A

Balti balandžiai plunksnas beria
Iš debesio man į rankas...
Prapuolė tavo akys, ežeras, trobelė,
Ir saulė spindinti ir apskrita

Suskilusi užpylė visą dangų
Mažyčiais sidabriniais trupiniais,
Ir krinta man į ranką jie ir skamba,
Kaip tavo juokas. Tu tenai? —

Šaukiu. Klausau. Tavęs nebėr. Aplinkui
Tik svinga stebuklingai, stebuklingai svinga —
Būriai baltų balandžių plunksnas beria
Ant ežero, ant lūpų, ant akių ir ant trobelės.

ŽIEŽIRBOS

(Mūsų kultūrinio gyvenimo paraštėje)

Partizanai kalba mums. J. Cicėnas žadina žurnalistus.

Š. m. „Aidu“ 2 Nr. skaitome vieno ir Vakarus prasiveržusio mūsų partizano straipsnį apie savo kovos draugus tautininkus. Visiems šių dienų paruniams „matematikams“ ir štai jau pakartotinai J. Cicėnarsių šūkių rėkautojams tenka gerai įsidėmėti šie sakiniai, kolegais: „Be žurnalistų (niekuriuos yra pasakęs vienos, kam, tik tautai tetarnaujan- Lietuvoje tebekovojančios, partizanų grupės vadas:

„Mes nemesime negarbingai kardo, kurį ištraukėme savo tautos laisvei ir garbei ginti... Mes negalime palaužti to pasitikėjimo, kurį į mus deda mūsų tauta... Mes reikiame kuklių vilčių ir į tolimesnį mūsų krašto tvarkymą (m. p.)... Mes nekeliame iš anksto kokių nors išimtinės padėties reikalavimų. Tai savo laiku spręs pati tauta, tvarkydama savo reikalus tikrai demokratiniiais pagrindais“.

O, kad tokie pat kuklūs būtų mūsų politikai šiaipus geležinės uždangos! Gryną tiesą sako J. Cicėnas: tikslai pažvelkime mūsų spaudon — ten pamažu įsitvirtina žilniausi spaudos diletantai, kurie nei savo kalbos žmoniškai nemoka, nei pagaliau apie žurnalistinį pašaukimą arba to darbo etiką ką nors išmano. Laikas pribrendo, kad laikraščiu skiltyse būtų girdimas ir žurnalisto balsas.

apibrėžiamas, tik instinktu jaučiamas, kažkas, kartu imant ir mylinąją motiną, ir nepavaduojamą draugą, ak — su mumis eina kartu nemirštamoji tautos siela!

Tosios nemirštosios tautos sielos atstovais, be kitų, yra Bus daugiau.

tadienių, išmokant honorarą, Irma Lapė vėl prasitardavo apie pageidaujamą ketvirtį, nors ir prabėgom. Galų gale, mes apie tai ir nebekalbėjome, nes kiekvieną kartą aš jai labai griežtai atkirsdavau, kad pinigų neparduodu.

Tų metų pavasaris buvo savotiškai ramus ir šiltas. Vieną vakarą, grįžtant iš operos, pasukau valandėlei į Vermano parką. Susiradęs tylų kampelį prie mineralinio vandens pavilijono, atsisėdau prieš smėlio krūvą, kad galėčiau netrukdomas atsikvėpti po sunkios dienos.

Toje suolų eilėje, kiek toliau, gatvės žibintų apšviesti, sėdėjo vyras ir moteris ir tyliai kalbėjosi. Manęs jie negalėjo matyti, nes sėdėjau tankaus krūmo šešėlyje. Girdėjau, kaip jų pasikalbėjimas kaskart aštrėjo. Įpatingai vyras, kartkartėmis pasakydavo garsesnę žodį, o moteris, lyg stengdavosi jį nuraminti.

Man pasidarė nejauku, tokioje nepageidaujamo klausytojo rolėje. Jau buvau atsikėlęs įeiti ramesnės vietos. Tuomet ir moteris staiga garsiau pradėjo kalbėti. Aš pažinau Irmos Lapės balsą ir atsisėdau vėl.

— Palauk, aš tau paaiškinsiu — jos balse girdėjosi maldavimas.

— Čia nieko nereikia aiškinti, — atkirto vyriškis. — Šį kartą man gana — ir visiems laikams. Nieko iš to neišeis.

Irma kažką tyliai atsakė, bet aš neišgirdau ką.

— Aš negaliu ir nenoriu nieko suprasti, — kietai kalbėjo vyras — be reikalo mes bandomė dar kažką lopyti. Išstius metus veltui stengiausi tau išvyti iš galvos tuos tavo pusrublius, ir kas iš to? Palauk, leisk man išsikalbėti, — jis pertraukė Irma, turbūt, norėjusią kažką įterpti. — Man reikia moters, kuri turėtų bendrus rūpesčius, o su tavim jų negali būti! — dabar aš tai aiškiai matau. Geriau širkimės, kol nevēlu. Irma vėl kziniką sušnabždėjo.

— Aišku, negali pažadėti — taip aš ir maniau, — nebetvėrė vyras.

— Aš virsiu pietus, lopysiu kojines, skalbsiu, o tu skaičiuosi savo rubliukus. Apie kitką su tavim negalima kalbėti. Ką, sakysim, šį vakarą tu man kalbėjai?

Susidomėjęs pasilenkiau ir pažiūrėjau pro krūmo apačią. Kaip tik tą akimirką kalbėjusis atsikėlė. Jisai buvo vidutinio ūgio, gana petingas tamsiaplaukis. Atsiminiau, kad jį dažnai matydavau prie kasos langelio. Tuomet buvau įsidėmėjęs gana ilgą randą jo dešiniajam smilkinyje. Dabar, žibinto šviesoje, randas atrodė gilesnis ir tiesėsi per veidą, kaip tamsi dėmė. Demonstratyviai susikišęs rankas į kišenių, stovėjo jis prieš susigūžusią Irma.

— Tu man neturi teisės priekaištauti, — jis kapojo, kaip kirviu. — Aš kenčiau ilgą laiką, maniau, kad kas nors pasi-

Apie modernią metalurgiją

III.

Kaip matote, suvirinimui dviejų metalo gabalų reikia abiejų dalių kraštus įkaitinti iki virimo temperatūros ir pas kiau prispausti vieną prie kito arba šildant pamažu dėdėti pa šalinio metalo vielos formoj, kur lašedama ir užpildys tarp dviejų lapų tarpus, juos su jungs.

Seniausias šildymo ir viri nimo būdas medžio ar akmenis anglimis buvo žinomas senovės egiptiečiams ir iki šių dienų tebe naudojamas mūsų kaimo kalvių. Prieš trisdešimt metų besikuriant laiv. Lignide bendrovei, vienas iš pirmųjų šios bendrovės laboratorijos inž. Mr. Picard (kurio buvusiosios patalpos aš pats dirbau) sukūrė pirmą deguonio acitilinių litavimo šildiklį. Šis šildiklis labai ištobulėjo, ir gaminamas įvairių bendrovių, paplito po visą pasaulį ir juo naudojasi tūkstančiai lituotojų. Be jo jau nebeapsieina nei menkiausias garažininkas, nei kaimo kalvis. Tarp kitko aš, betesdamas Mr. Picard'o ir kitų darbus, šio šildiklio principą ištobulinau iki automatinės mašinose panaudojimo ir suprastinau iki minimumo jo gamybą ir kainą.

Lygiagrečiai su šiais Oxy-acitilniais šildikliais pradėjo vystytis ir elektriniai šildikliai — elektrodiniai — išsidalinę ir daugybę litavimo principų bei metodų, kaip taškinius litavimus kibirkštims, pav. resistance, arc-atominis, argon-arkinis Union-meltinis ir ypač visai jaunas vos dvejus m. amžiaus teturintis Argon-arkinis, naudojant silpnas aukštos frekvencijos sroves.

Prie šio paskutinio metodo ir aš pradėjau dirbti. 4-as iš šildymo litavimo būdų yra termitinis. Panaudojant metalų oksidus su aliuminijaus milteliais — gaunama staigi cheminė reakcija, paliusuojanti daug šilumos. 5 — šildymo — litavimo būdas, tai per elektrinę indukciją panaudojant Foucoult ir kistenezines sroves. Reik daleisti, kad kada nors bus panaudotas moderniausias elektrinis — atominis šildymo būdas pasinaudojant radio aktyviųjų medžiagų atomų dezintegracija.

Visų čia minėtų būdų aš nesugebėjau jums išaiškinti, bei kiekvienam reiktų atskiros

paskaitos. Ir tai būtų geriau sia, kad tai atliktų kiekvienos srities inž. specialistas. Aš čia tik keliais žodžiais paaiškinsiu šių litavimo būdų scheminę klasifikaciją, kuri pasinaudojant amerikonių literatūra ir Al. Lobo praktika, man buvo pavesta sudaryti.

Iš šito trumpo litavimo metodų paaiškinimo galima pasidaryti išvadą, kad litavimo mokslas — technika yra gana komplikutas, gi esant reikalui naudojamas tas metodas, kuris geriausiai atitinka skirtingoms sąlygoms ir ypač kokią šildymo priemonę dirbtuvėse turima bei kokiam metodui lituotojai paruošti.

Reikia dar pasakyti, kad 4-as termininis litavimo metodas mažai išsivystęs bei retai naudojamas.

Kas dėl 5-to — indukcinių srovių panaudojimas tėra tik teoretinė stadija ir reikia prisipažinti, kad gal aš vienas Prancūzijoje juo tesidomėjau.

Aš truputį sustosiu prie pa čio paskutinio, gal dabar moderniausio litavimo būdo, tai — Angon-arc, su aukšto dažnumo srove. Man paskirtas ir pavestas 5-kių mėnesių stažas tai ir buvo tam, kad pilnai supažindčiau bei savo ranka išbandyčiau kiekvieną schemoje išvardintą būdą, kad paskui sugebėčiau sėkmingiau vesti bandymus su šiuo paskutiniu ju.

Antra, tai didžiausias metalurgo prietelius ir neprietelius — chemikas ir jo analizės, kurių kantriai tenka laukti ir kuriomis metalurgas dažnai nusi vilia, nes jis nepajėgia atsakyti į jo statomus klausimus — reikalavimus. Pav., metalurgui — virintojui būtų idomu žinoti jo suvirintos siūlės cheminę sudėtį, koringumas — homogeniškumas ir tt. ir ypatingai nesugadinant jos siūlės, kad ją būtų galima arba panaudoti kitiems bandymams (mechaniniams bei mikrofotografijai) arba kad suvriinti gaba lai eitu nesugadinti jų paskirčiai. Deja iki šių dienų naudojami cheminiai analizės būdai, reikalauja tiriamojo metalo drožlių, o chemikas bepilstydamas iš buteliuko į buteliuką tas drožles, tenustato jų kokybinę ir dažnai nepakankamą tikslumo kiekybinę sudėtį.

Bus daugiau.

KULTŪRINĖ KRONIKA

KANADOJE MOKSLO DARBAIS PASIZYMEJO PROFESORIUS PAVILANIS

Anksčiau „Nepriklausomoje Lietuvoje“ buvo rašyta, kad mūsų tautietis Profesorius Dr. Vytautas Pavilanis, dirbęs mokslinį darbą kituose universitetuose, atvyko į Montrealį ir čia Montrealio universitete taip pat dirba mokslinį darbą.

Prieš mėnesį laiko, kaip žinoma, Montrealyje buvo įsistautėjęs gripas, arba influenca, kurią angliai sutrumpintai vadina Flu. Tuo tarpu prof. dr. V. Pavilanis yra ne tik Montrealio universiteto mokslinio personalo narys, bet ir Quebeco provincijos apkrečiamųjų ligų tyrimo laboratorijos vedėjas. Todėl tirti influencą buvo kaip ir jo pareiga. Bet prof. V. Pavilanis šioje srityje yra ir mokslininkas, ne tik epidemiologas. Ir todėl jo tyrimai siekė pačių ligos ir jos epidemijos pagrindų.

Kaip žinoma, gripą sukelia ne bakterijos, bet labai daug mažesni už bakterijas gyviai vadinami virusai. Virusai tik tai neseniai kiek smulkiau iširti, bet ligšiol dar nėra visai gerai iširti. Ypač sunkiai sekasi gydytojams tuos virusus, kurie sukelia daugelį skirtingų ligų, vieną nuo kito atskirti — izoliuoti. Šiuo atveju labai sunku buvo atskirti tą virusą, kuris Montrealyje sukėlė gripą — Flu. Bet prof. dr. V. Pavilanis labai energingai ėmėsi tyrimo darbo ir savo mokslinių sugebėjimų dėka gripo virusą išskyrė. Tai yra didelis mokslinis laimėjimas, nes su izoliuotais Flu virusais galima jau daryti bandymus ir įieškoti nuo tos ligos vaistų.

Montrealio „Star“ ir „The Gazette“ susidomėjo prof. V. Pavilanio moksliniais darbais, padarė su juo pasikalbėjimą ir įdėjo jo atvaizdą, pavaizduojantį vieną jo tyrimų momentą.

„Stare“ rašoma: Dr. Pavilanis pranešė, kad jis išskyrė ne vieną, bet kelis Montrealį palietusius fluenzos virusus. Jis paaiškino, kad esama trijų grupių virusų — A, A-1 ir B. Jis paėmė apie 50 pavyzdžių iš gerklės plovimų tuoj susirgimui pasireiškus ir po 10 dienų kraujo pavyzdžius iširti, kokius antitoksinius kraujas pagamino.

Tyrimai šią savaitę parodė, kad šioje epidemijoje pasireiškė A ir A-1 grupės virusai. Dr. P. nuomone nebuvo pras

mės stengtis gauti iš Anglijos Londone pasireiškusios epidemijos bakterijų pavyzdžių, bet jis stengėsi iširti Montrealio epidemiją.

Pagaliau, sako Dr. Pavilanis, jau epidemija Montrealyje buvo pasibaigusi, kai pavyko surasti jos kaltininkus.

Buvo svarbu nustatyti, kad Montrealečius palietė flu (influenza), bet ne kuri kita.

Dr. Armand Frappier, kurio žinioje dirba Dr. Pavilanis, pareiškė, kad yra tiriamos sąlygos, reikalingos gaminti gerus vakcinos, — serumams. Kad pasirengtų ateities panašioms epidemijoms atvejams.

LIETUVOS ISTORIJS REIKALU

Lietuvos Istorijos reikalui suinteresuoti prašomi kreiptis į leidyklos skyrių USA: Patria, 45 St. Johns' Pl. Stamford, Conn, USA.

AMERIKOJE GARSEJA DAIL. PAUTIENIUS.

Prieš 20 metų Lietuvos dailininkų parodose buvo pastebėtas dailininkas J. Pautienius, kuris tačiau greit užmėtė savo darbą ir daugiausia vertėsi žurnalistika.

Bet prieš išvykdamas į Ameriką, Vokietijoje suruošė, atsi-gavęs, savo dailės darbų parodą ir buvo gražiai įvertintas. Dabar Cicero jis suruošė vėl kitą savo darbų parodą, kuri turėjo gerą pasisekimą. Parodoje nupirka apie 10 jo darbų. Vienų jų pateko į žymų banką. Netrukus J. Pautienius dalyvaus meno parodoje Čikagoje.

Idomu, kad dail. J. Pautienius naudoja savaimingą piešimo techniką — peilio. Iš jo meno žinovai laukia ir daugiau kūrybos.

DAIL. A. TAMOŠAITIENĖS NAUJAS ISTORINIS MENO KŪRYNYS.

Lietuvos Karaliaus Mindaugo 700 metų krikšto sukakčiai atžymėti dail. A. Tamošaitienė audžia didžiulį kilimą (lietuviškame sodžiuje R. R. 1. Kingston, Ont.).

Šio kūrinio mecenatas kun. P. M. Juras, kilimą išstatys Alkos muziejuje Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

— Paryžiuje 6 metų mergaitė Gianella de Marco dirigavo simfoniniame koncerte orkest-Dr. P. nuomone nebuvo pras

PATAISYMAS IR PATIKSLINIMAS

Praėjusioje „NL“ numeriuose buvo rašyta, kad 20-ties metų scenos darbo sukautinis op. sol. E. Kardelienės koncertas įvyks ateinančio balandžio 14 dieną. Dabar paaiškėjo, kad tas koncertas įvyks ne balandžio 14 d., bet to pat balandžio 21 d. Koncerto pradžia, pageidaujant Visuomenės Komitetui, bus pusvalandžio trukmės, t. y. — ne 7 val. 30 min., bet lygiai 7 valandą vakaro.

Tokių būdu, koncertas įvyks Montrealyje, 1371 Laurier East — St. Stanislas salėje, š. m. balandžio 21 dieną, šeštadienį, lygiai 7 valandą vakaro. Iš šios salės radijo klausytojai dažnai girdi koncertų transliacijas, nes šv. Stanislovo salė tam tikslui labai tinka.

„PRAGARINĖS BOMBOS“ EKSPERTAS KILĖS IŠ LIETUVOS.

Alfred A. Knopf leidykla tik ką išleido William L. Laurence veikalą „The Hell Bomb“.

Autorius yra „New York Times“ mokslo skyriaus vedėjas. Jis intymiai susipažinęs su visa atominės energijos tyrinėjimų pažanga nuo pat pradžios. Vienas gambiausių žurnalistų šalia savo mokslinių žinių, Laurence sugeba paprastais „suprantamais“ žodžiais išreikšti painiausias problemas ir moka skirti paslapties ribas.

Šis gabus žurnalistas — moks lininkas yra gimęs Salantuose, Žemaitijoje, 1888 m. kovo 7 d. Jo tėvai buvo Lipmanas ir Sara Preuosaitė Sievai, kurie emigravo Amerikon 1905 m. Patsai Laurence ėjo mokslus Harvardo ir Bostono universitetuose ir Besancon Universitete, Prancūzijoje. Jis yra studijavęs teisę, filosofiją, mediciną, inžinieriją, aviaciją ir t. t., buvęs ins truktoriaus, žurnalisto, dramaturgo, vertėju, kariu ir tt.

Šiuo metu jis kasdien rašo straipsnius NY Times iš įvairių mokslų sričių, ir yra pripažintas kaip žymiausias „moks lų interpretatorius“. (LAIC).

— Birutė Šaulytė, paskutinio Lietuvos pasiuntinio Šveicarijoje dr. Jurgio Šaulio duk tė, nuo pereinusių metų gruodžio 1 d. dirba Bazelyje kaip privati sekretorė pes prof. T. Reichsteina, kuris pernai gavo chemijos Nobelio premiją.

NAUJI RAŠTAI

M. Gudelis. LIETUVIAI GYNĖ SAVO MISKUS. 1905-6 metų kovų vaizdai. Išleistas Meksikoje 1950 metais.

— Turbūt, pyksti, kad tave atiteptiau čia. Juk nemažas vaikas, neįkasiu. Nejaugi niekad netrokšti pasikalbėti su kitu žmogumi?

Ji tylėdama valandėlę varinėjo ant staltiesės krūvon dtonos trupinėlius.

— Žinai ką, visdėlto, parduok man tą ketvirtį, — ji staiga pratarė pasitikinčiu balsu ir žiūrėjo tvirtai į akis.

Aš pratrūkau juoku.

— Tu, brangioji, nepataisoma!

— Ne, visai rimtai — jis tau visiškai nereikalingas. O man kaip tik tokio ir trūksta, — tęsė ji, norėdama mane įtikinti.

— Palikim tai, kalbėkim apie ką nors kita. Argi, iš tiesų, tave domina tik mano sidabrinis ketvirtis?

Ji vėl nutilo; nuleido akis. Ir taip sėdėjo ilgą laiką, tarytum apkerėta, atsakinėdama į mano klausimus trumpais „taip“ ir „ne“.

Man tas žaidimėlis pradėjo įkyrėti ir beveik gailėjaisi, kad neprašomas ėmiau užsiimti pasaulio lopymu. Tylėdami baigėm pietus. Aš su tikru vilko godumu, jinau vos tepisiliesdama valgio. Nebeturėjau jokio malonumo tėti toliau šį dirbtiną tete-a-tete, todėl užmokėjau ir atisikėlė išėjim į gatvę. Atsisveikinau keliais beprasmiškais žodžiais išsisukinėdamas, kad turiu vykti redakcijon ir įšokau tramvajun. Irma abejingai padavė savo trapią ranką ir pasuko vėl senamiesčio link.

Mane buvo apėmęs irzlumas, kuris jau ir taip nekokią nuotaiką dar labiau gadino. Ir reikėjo man prakalbinti tą... tą...

— Sidabrinę lapel! — netikėtai šovė galvon ir aš nebeįstengiau užgniaužti sukilusio juoko. Priešais sėdinti panelė krūptelėjo, metė į mane paniekinantį žvilgsnį ir užrieti su buką nosytę nūsisuko. Vos pastebėjau tai; netikėtai surastas vardas manyje atvėrė tarytum proplėšą, pro kurią išgurgėjo neįauki, visą popietę mane slėgusi, nuotaika. Visai netikėtai suradau Irmą naują vardą, tokį tinkamą, kaip nė vienas. Jaučiausi, lyg suradęs naują kontinentą ir tas radinys man padėjo užmiršti sugadintą sekmadienį.

Sekandį savaitę išvažiavau atostogų. Po mėnesio sugrįžęs, radau prie Irmos langelio kažkokį ūsotą tėvuką. Niekas nežinojo, kodėl ji išėjo. Gal būtų, ją paveikė Sidabrinės Lapės vardas, kurį prieš išvykdamas, paleidau apyvarton. Apie tai pagalvojus, man darėsi neįauku, bet stengiausi save nuraminti, kad tai tik mano išmisli, o ji paliko darbą visai dėl ko kito.

Bus daugiau.

Kaina nepažymėta. Adresas knygai gauti: Lithuanian Books, 1658 Humboldt Boulevard, Chicago 47, Illinois, U. S. A.

Apie šią knygą yra gražių spaudos atsiliepimų. Dr. K. Grinius, kuris pats tuos laikus išgyveno, šią knygą įvertino labai palankiai.

Lietuvos ūkio ATSTATYMO STUDIJŲ KOMISIJOS darbai. Šasiuvinis 1. 1951 m. Vasario mėn. Turinyje: Pratarė: Lietuvos elektros ūkis — inž. P. Drasutis; Išversim — laimėsim — prof. J. Kaminskas; L. U. A. Studijų komisija ir jos uždaviniai — inž. J. Dačinskas; pranešimai. Adresas: Mr. J. Audėnas, 14 Townsend St. Roxbury, Mass., USA.

„Skautų Aidas“ jau išėjo ko vo mėnesio, 3 numeris. Viršelis dailininko Telesforo Valiaus. Numeris gausiai iliustruotas ir taikomas praktiškai kiems skautų reikalams. Šis numeris jau gražiai atspaus-tas. „Skautų Aido“ redakcija: Stp. Kairys, 716 Lasdowne Ave., Toronto, Ont.; administracija: P. A. Pundzevičius P. O. Box 1003, Station C., Toronto, Ont. Prenumerata metams 2 dol., pusei metų — 1 doleris.

Vytautas A. Brazulius. AŠ LAIKIAU PAMALDAS UŽ STALINĄ. Stačiatikių dvasininko pasakojimas. Leidy nys skrtas Bimbai, Mizarai, Fruseikai, Andriuliui ir kitiems Kremlaus „dievų“ apaš talams. Kaina 50 centų. Gau nama: „Dirvos“ spaustuveje: 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio, USA.

Šiam leidiny V. A. Brazulius atpasakoja tikrą tūlo A. Ka arson pasakojimą.

AIDAI 2 nr., skirtas Vasario mėn. Turinyje: Tautinės Bendruomenės išsilaikymas — Vaitiekūnas; Lietuviškasis kryžius ir jo kilmė — A. Mažiulis. Lietuvos partizanai — J. Našlaitis; apžvalgos — literatūra, knygos, religija, visuo menės gyvnyimas, politika; P. Jurkaus — Sukas laužo dūmai, A. Vaičiulaitis — Červėnė su šaudytųjų sielos stovi prieš Viešpatį Dievą, J. Krūmino — Žemos iliuzijos ir kita.

EGLUTĖ vasario mėnesio 2 nr. Vaikams skirtas laikraštė lis, gražiai leidžiamas, iliust ruotas. Naujam red. P. Naujokaičiui, matyt, nepasiseka pri traukti buv. bendradarbių, kurie jau ir vaikučiams buvo gerai pažįstami ir mielai skaitomi, ypač trūksta V. Tamulaičio ir kt. labai padėjusių šiam vaikų laikraščiui.

keis. Pasirodo — nieko neišeina. Einu, sudiev. Nebeskambink daugiau.

Jo kieti, ryžtingi žingsniai nugirgždėjo žvyru. Irma sėdėjo nejudėdama, visiškai sugniužusi. Jos pečiai krūpčiojo. Ar ji verkė?

Norėjau prieiti, atsisėsti šalia ir pasakyti gerą žodį. Tik buvau jai persvetimas. Ir turiu prisipažinti, kad tokiam akimirkom jaučiausi bejėgis ir nerandu žodžių, kurie galėtų padėti. Nutariau nejudim atsisėsti ir visai tyliai nueiti.

Jaukus vakaras buvo sugadintas. Grįždamas namo jaučiau sąžinės graužimą. Tikslai savimeilė ir vidinės ramybės troškimas pagaliau laimėjo ir aš įtikinau save, kad Irmą nieko blogo neatsitiks. Bet tikslai kitą dieną ramiai atsisėdėjau, pamatęs Irmą įprastoje vietoje prie kasos langelio. Nuleidusi paraudusias akis, su nepaprastu atkaklumu ji registravo skel bimus ir priiminėjo pinigų.

Praėjo ilgokas laiko tarpas. Irma jau buvo pasidariusi mūsų bendruomenės pilnateisiu nariu ir visi ją vadino „tu“, kaip pas mus įprasta. Po ano vakaro parke jaučiausi jai skolingas. Kartais norėdavau ją susitikęs tikrai draugiškai išsi kalbėti. Tikslai, nerasdamas joje jokio moteriško žavesio, ne išdrįsdavau. Ją supo kažkokios magiškas larškas ir sovotiška vėsūma, kuri buvo jaučiama net iš tolo. Ir taip suledėdavo visi mano gerieji norai dar pumpure.

Vasara jau baigėsi. Pusė redakcijos darbininkų išvyko atostogų, todėl likusieji dirbdavo prakaituodami. Ne darbo gausumas juos vargino, bet neįprastas darbas jiems svetimuo se skyriuose. Man teko, be savo nuolatinio užsienio skyriaus, redaguoti ir Apsės Rudžio sporto apžvalgą. Visus sekmadienius teko praleisti rungtynėse, kurių paprastai niekad nelan kydavau. Šia sritim nesidomėjau, nes ir taip buvo aišku, kad vienas dalyvis nuotolią prabėgs greičiau, arba kitas priešininką nugalės suolyje ir tolį.

Išutęs ant viso pasaulio ir pavydėdamas visiems, kurie vartėsi pajūryje, keikdamas šuoliuotojus ir futbolininkus, pavargęs ir išalkęs vieną vėlų popietį grįžau pantoniniu tiltu ir pasukau į mažytę šešėliuotą senamiesčio gatvę. Buvo vienas tų pavasario sekmadienių, kai kiekvienas, kuris tik iš gali, bėga iš miesto ir traukia alksnynų pavėsin ar vandenių pakrantėse. Ryga buvo tokia tuščia, kad šunelis sunkiai surasdavo ką aploiti. Apsiblausęs įieškojau atdaros valgyklos, bet niekur neradau. Nieko neliko, kaip tik pasukti į kurį puošnų restoraną ir paaukoti dviejų dienų uždarbį pietums.

Visoje kalkių gatvėje nesimatė jokio žmogaus. Mano žingsniai keistai bildėjo tarp vėsių, šešėliuotų mūrų. Tikslai

Karalių gatvėje prie žvilgančio krautuvės lango stoviniavo vieniša moteris. Jau iš tolo ji atrodė pažįstama. Prisiarti nes įsitikinau, kad neįklydau. Irma Lapė, atsirėmusi lango turėklo, akimis skrodė stiklą, už kurio ant mėlno aksomo buvo dekoratyviai sudėstytos kelios sidabrinės monetos.

— Tai ką tu, Irma, vėl stebi rubliukus? — pašaipiai šuktelėjau prieidamas.

Ji krūptelėjo, atplėšė žvilgsnį nuo vitrinės ir, pažinusi mane, sumišo.

— A, tai tu — visai negirdėjau, kaip priėjai, — ji mikičiojo, įieškodama žodžio. — Aš tik taip sau... Nieko. Žval gaus — nauja krautuvė. Praėjusi sekmadienį jos dar nebuvo...

— Kaip atvydai tu esi tai įsidėmėjusi, — tyčiojaisi toliau, bet staiga man kažkas dingtelėjo, — palik rubliukus ramybėje, eisime kartu.

Irma susigūžė, kaip vaikas, pagautas nusikaltimo vietoje, ir pradėjo pamažu eiti šalia, nē neklusdama kur.

— Ko tu dabar čia, tokį sekmadienį Rygoj? Galėtum išvažiuoti į užmisetį.

Irma numojė ranka.

— Ką gi, nesinori judėti, taip sau išėjau pasivaikščioti. O kurgi mudu einame?

— Užsuksim į kokią karčemėlę, pasėdėsime, paplepėsime. Pietų dar nevalgiau. Ir tu tikriausiai, ar ne?

— Ne, ne, aš jau pavalgiau, — Irma pastiraukė į šalį.

— Ką aš ten karčiamoj... man jau...

— Aha, suprantu, — šyptelėjau. — Tai nieko, kad valgysiu, šiaip pasėdėsi. Dėl pinigų nesirūpink, tiek tai dar turiu. Rytą vėl išlupsiu iš tavęs truputį avanso.

Ji nieko nebeatsakė, tik paklausniai nuleido akis, net man neįauku pasidarė. Jai artimiausio restorano nekaltėjom nē žodžio. Ir tik susėdus tuščios salės kampe prieš sklidinus alaus bokalus, nutariau vėl užmegsti pasikalbėjimą.

— Tu keistas žmogus, Irma, — pradėjau užuominom. Ji nustebsi pakėlė akis.

— Dirbame vienoj darbovietėj daugiau nei pusę metų, o tu visą laiką apsitvėrusi, tarytum kinų siena. Nesusitiki nēji nē su vienu ir niekas nieko apie tavę nežino.

— O ką čia apie mane galima žinot? Žmogus, kaip visi, — ginčijosi jinau.

— Kaip tai toks pat — kad ir šiandien. Argi tavęs visai netraukia išeiti į užmiestį, arčiau žaliuojančios gamtos?

— Arčiau žaliuojančios gamtos? Ne — ką ten galėčiau rasti? Tepaliekia žmonės mane ramybėje, kaip ir aš juos.

Paskubom išgertas stiprus alus pradėjo kaitinti mano kraują ir kalba pasidarė drąsesnė.

MŪSŲ SPORTAS

IŠ HAMILTONO LSK „KOVAS“.

HLSK „Kovas“ surengtas žiemos stalo teniso turnyras, kuriame dalyvavo 12 žaidėjų, baigėsi nemaža staigmena: nu galėtoju liko, nepralaimėjęs nei vienos partijos, K. Paltaro kas, palikęs 2 — 3 vietoje „ve terana“ A. Tėvelį ir E. Kudabą. 4-toji vieta atiteko jaunam, daug žadančiam Petrušaičiui ir 5-toji — Grajauskui.

Artimiausia hamiltoniečių išvyka numatoma į Montrealį, balandžio mėn. 28 d. į „N. Lie tuvos“ dešimtmetį.

Cia bus sužaistos krepšinio ir stalo teniso rungtynės.

IŠ SPORTO ISTORIJOS.

Daugeliui atrodo, kad sportas yra tik paskutiniųjų amžių kūrinys. Tačiau tie žmonės labai klysta. Jis savo užuomazga siekia gilios ir tai labai gili senovės.

Kūno lavinimas yra kilęs iš žmogaus instinkto, prisitaikymo prie gyvenimo aplinkos — kovos už būvį.

Yra žinoma, kad indėnai, o ypač hotentotai buvo geri bėgikai, pajėgdami be pertraukos atlikti apie 300 km kelią. „The Seri Indians“ knygoje rašoma, kad seri giminės indėnai (Mexico ir Kalifornijos įlankoje) gaudydavo bėgime elnius ir kiškius. Tad skaitydami dar gimnazijos laikais, garsiojo apysakų rašytojo K. May'o „Winnetou“ ar kitas knygas, matome, kad ten aprašyti įvairūs ilgųjų nuotolių indėnų bėgimai nėra fantazija, bet tikrovė.

Ieties metmai (ne medžioklės metu, bet religinėse šventėse), imtinės, sunkumų kilnojimai ir kt. sporto rūšys, yra plačiai žinomos, kaip karas ir taika, Azijoje, Australijoje, pietų ir šiaurės Amerikoje. Kiekviena tauta ir tautelė turėjo savo būdus ir taisykles sunkumų kilnojimams ir imtynėms.

Pirmoji, istoriškai nustatyta sporto sritis, yra kiniečių „šventoji gimnastika“, įvesta 2698 m. pr. Kristaus gim., kai ma 1-ji naujųjų amžių, olimpi-

serio Toang-Ti, dievačio Tar garbei. Kunigai buvo tos gimnastikos mokytojai ir ji buvo žinoma Kong-Fu vardu.

Po kiniečių, sekantys istoriniai įrodymai randami pas egiptiečius, babiloniečius ir asirėčius. Tačiau tai yra tik pavieniai įrodymai, kurie siekia 3000 — 2000 m. pr. Kr. gim. laikotarpi.

Vėliau, sporto istorijos serija nenuitina lapai vienos tautos, tautos, kuriai amžiams atitiks garbė, kaip sporto lopšiu. Ši tauta ir valstybė yra Graikija, kuri turėdama tokią gražią sporto istoriją, šiandien, sporto pasaulyje, vaidina tik antrąją rolę. Keista yra, tačiau „tempora mutantur et nos in eos mutamur“.

Grįžkime prie graikų. Garsusis graikų filosofas Solonas, štai kaip yra išsireiškęs apie kūno lavinimą: „jaunuolio stipri ir graži kūno sudėtis yra didžiausia dovana šeimos laimei ir tėvynės laisvės apsaugai. Šiuo šūkiu graikai ir vadovavosi, steigdami garsiąsias gimnazijas, sudarytas iš trijų dalių — skyrių: pagrindinės pratimų aikštės, kūno kultūros rūmų ir stadiono. Kūno kultūros rūmai savo įrengimu buvo labai moderniški. Juose randa me pratimų sales, (blogam orui esant) auditorijas retorikai ir filosofijai, mokykles — baseinus, kamuolio žaidimams kambarius. Viso to aukšto graikų apvaminavimu buvo garsiosios olimpiadės, tačiau žuvusios kartu su visos Graikijos kultūra ir nepriklausomybe. Apie šiuos sportinius žaidimus esu jau anksčiau „NL“ rašęs, todėl šiame straipsnyje neminėsiu.

Viduramžiai — stipriai surišti su riterių gyvenimu, sporto istorijoje yra įrašyti juodžiausiomis raidėmis. Užmiršama visa tai, kas graikų buvo atsiekta. Ir atrodo, kad sportas niekuomet nebeprisikels.

Tik 19 a. antroje pusėje pasireiškia vėl tikrojo sporto simptomai. 1896 m. surengiamas 1-ji naujųjų amžių, olimpi-

adė. Sportas atidaro naują savo istorijos lapą. Jį pradeda globoti valstybė, skirdama iš savo biudžeto žymią pinigų sumą, įvairiose rungtynėse, žiūrovų tarpe, matomi aukšti valstybės pareigūnai. Sportas ypač suklesti po pirmojo pasaulinio karo.

Tai, kas buvo prarasta per šimtmečius, atgana per dešimtį metų! Varšavos biudžeto žymią pinigų sumą, įvairiose rungtynėse, žiūrovų tarpe, matomi aukšti valstybės pareigūnai. Sportas ypač suklesti po pirmojo pasaulinio karo.

Tai, kas buvo prarasta per šimtmečius, atgana per dešimtį metų! Varšavos biudžeto žymią pinigų sumą, įvairiose rungtynėse, žiūrovų tarpe, matomi aukšti valstybės pareigūnai. Sportas ypač suklesti po pirmojo pasaulinio karo.

	1896 m.	1948 m.
400 m	— 54,2 sek.	46,2 sek.
1500 „	— 4; 33, 2 sek.	3; 49,8 sek.
šūolis į tolį	— 6,35 m.	7, 82,5 m.
trišuolis	— 13,71 „	15,40 „
rutulys	— 11,22 „	17,12 „
diskas		52,78 „

Skirtumas yra labai didelis. Dažnai, tenka nugirsti, kad sportas šiandien nėra vien tik tas grynas kūno lavinimas, kuriame pagal seną priežodį „sveikame kūne, sveika siela“ jis ir būtų grindžiamas.

Girdimi balsai, kad sportas yra pasipinigavimo sritis (aišku — profesionalizmui, bet ne mėgėjams), siekimas vien tik rekordų. Dalinai yra teisybė, tačiau tenka atsiminti, kad visą tai iššaukia patys gyvenimai. Juk nepasieptis yra, kad daugelyje valstybių sportiniai įvykiai yra nustelbę visus politinius įvykius, didžiausias žmonių nelaimės. Kaip atrodyti, jeigu dar pav., XIX a. sportininkas, su sportine apranga (!) atvykęs pas popiežių privačios audiencijos?

TRUMPAI IŠ VISUR.

— Augsburg — Vokietijoje, vykstančiame šachmatų turnyre pirmąją Bogoliubovas.

— Pirmosios pasekmės pasaulio ledo ritulio pirmenybės: Kanada — Didž. Britanija 17 : 1, Šveicarija — Suomija 4 : 1, Švedija — Norvegija 5 : 2.

— Tautinėje ledo ritulio lygoje pirmąją Detroitas prieš Toronto ir New York'ą.

— Anglijos Futbolo Sąjunga veda derybas su austrais dėl futbolo rungtynių Anglija — Austrija.

— Haile Selassie, kuris tik konflikto metu su Italija pažiūro motorizacijos reikšmę, šiuo metu, taip yra užsidegęs auto — mašinomis, kad net šalia savo rūmų turi didelį garažą su 30 lengvųjų mašinų. Kiekvieną dieną, Abisinijos valdovas, naudoja vis kitą, aiškindamas, kad mašina yra kaip kareivis: būtina pratimų ir judėjimo, ydant nelaimės dienomis kraštui žmogaus nei minutėi neapviltų...

— Tarpvalstybinės futbolo

rungtynės Madride Ispanija — Šveicarija baigėsi ispanų pergale pasekme 6:3, žiūrovų 70 tūkst.

— Pietų Vokietijos futbolo lygoje pirmąją VFB Mohlbürg, prieš FC Nurnbergą, šiaurės — SV Hamburg prieš Derder Bremen, vakarų — Preussen Munster.

— Pasaulio meistris greitai jame čiuožime norvegas H. Andersen, po savo laimėjimo Davos pareiškė: „nuo šiandien atsisakau visokių varžybų ir pagal mano žmonos pageidavimą (jaunos žmonos!) pasiliksiu namuose“.

— Tarpvalstybinės futbolo rungtynės, Šveicarija — Vokietija, įvykstančios š. m. balandžio mėn. 15 d. Zurich, ne ri matyti apie 20 tūkst. vokiečių. Šveicarai prisiuntė tik 4.000, kadangi jų stadionas talpina tik 32 tūkst. Kbr.

KEISDAMI ADRESUS nepamirškite pasiųsti 25 c. (smulkiomis pašto ženklais).

Jei norite pirkti ar parduoti namus Verdune, kreipkitės pas lietuvių draugą.

C.E. DUPRAS
SERVICE REALTIES

4336 VERDUN Ave., VERDUN
Tel. YO 0529

ŽURNALAI, naujaisi BELETRISTIKOS LEIDINIAI ir įvairių sričių MOKSLO KNYGOS vokiečių kalba tiesiog iš Vokietijos per lietuvišką importą ir persiuntimo firmą.

Reikalaukite mūsų kainoraščių!

A. PAULAITIS

Importe - Exporte.

Wangen - Allgau — Germany.

Iš skautų gyvenimo

AKADEMINIS SKAUTŲ SĄJŪDIS

1918 metais prasidėjęs lietuviškasis skautų judėjimas rado tautoje palankią dirvą, nes atitiko tautos būdą ir gyvenamąjį laiką. Tam tikra dalis skautų, pradėjusių studijas tuo metu vos įsisteigusiame Lietuvos universitete, juto reikalo nenutraukti ryšių su tuo gražiu jaunimo judėjimu, jiems tiek daug davusiu. Nežiūrėdami to, kad skautybė tuo metu buvo laikoma kuone vaikų organizacija, nežiūrėdami svetimų pavyzdžių stokos, ta entuziasti grupė 1934 m. spalio 16 d. įsteigė Studentų Skautų Draugovę. Tai buvo, kaip dabar žinoma, pirmas pasaulyje bandymas skautybę įvesti į universiteto sienas ir duoti jai vietą suaugusiųjų kasdieniame gyvenime.

Bandymas buvo drąsus, bet gyvenimas jį aprobavo. Stud. Skautų Dr-vė persiorganizavo į dvi savarankias organizacijas: Studentų Skautų Draugovę ir Studentų Skautų korporaciją „Vytis“. Abi buvo ir liko griežtai nepolitinės ir laisvos nuo bet kurių ryšių su bet kuriomis politinėmis srovėmis ar partijomis.

Gyvenimui bėgant, jų veikla išsiskristalavo dvejose plotmėse: visuomeninėje ir skautiškoje. Jos stengėsi auklėti tvirtas asmenybes, gyvenančias ir dirbančias visuomenei, o ne sau. Ideologija pagrįsta skautiškais trimis principais: Dievas, Tėvynė, Artimas, atseit, skautas akademikas savo gyvenimą supranta kaip aktyvų krikščioniškumą, aktyvų patriotiškumą bei valstybingumą ir aktyvų socialumą. Visa yra persunkta gilia tolerancija ir svetimos pažiūros bei nusistatymai.

Skautiškoje plotmėje skautai akademikai, šalia plataus talkininkavimo skautų veiklai, vadovaujant, instruojant ir tt. dar yra užsibrėžę ryškinti lietuviškąją skautišką ideologiją saugoti nuo įvairiomis aplinkybėmis pasitaikančių ža-

lojančių ir dankančių įtakų, rengti tam judėjimui vadovus, tuo būdu auuginant Lietuvai gerų piliečių kadrus.

Ir tikrai, visame lietuvių skautybės sąjūdyje studentai — es skautai jau yra palikę gilių pėdsakų.

Pirmoji bolševikinė okupacija iš „Vyčio“ korporacijos paėmė fil. inž. Juozą Milvydą, žuvusį partizano mirtimi, ir kelis išvežtus į Sibirą. Nacių okupacijos metu „Vytis“ veikė pogrindy, o daug jo narių aktyviai dirbo ir kitose pogrindžio organizacijose. Antrojo bolševikmečio metais, turimomis žiniomis, vėl daug skautų akademikų žuvo ar ištremta.

Vokietijos universitetuose Saud. Skč. Dr-vė ir „Vytis“ vėl išėjo į viešumą. Jos čia su darė santarvę — Akademinių Skautų Sąjūdį, tikslu geriau gerinti savo veiklą. ASS skyrių pridėjo daugely Vokietijos universitetų. Jie tęsė Nepriklausomybės stud. skautų tradicijas.

Emigracija išardė veiklą Vokietijoje, tačiau ASS ar vien „Vyčio“ skyriai ėmė steigti užjūryje. Ne visi nariai gali studijuoti, tačiau visi yra pasiūlyti išlaikyti savo idealistinį nusitaikimą ir pasirengti būsimam Lietuvos atstatymui. Ko va už Lietuvos nepriklausomybę dabar yra aukščiausias AS S tikslas. Ta kryptimi dabar kreipiamos visos pastangos. Daugiausia „Vyčio“ rūpesčiu ir pastangomis buvo paruoštas ir išleistas kaltinamasis ak tas Lietuvos grobikams — „Genocide“ knyga. Vytiečiai ją platino USA ir Kanadoje.

Kur ju susiburia daugiau, skautai akademikai, turi įsisteigę ASS skyrius. Jie yra Čikagoje, Detrote, Montrealy, Toronte, Adelaidėje ir Sydnejuj. Tarpusavio ryšiai palai ktyti leidžiamas „Vyčio“ biuletenis, kuriame nagrinėjami ir bendrieji skautybės klausimai (AL).

AUKŠTIA KOKYBĖ — ŽEMA KAINA

Siuntiniai į Vakarų ir Rytų Vokietiją, Lenkiją ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS PER US PARCEL POST.

Užsakymuose prašoma rašyti aiškiai siuntėjo ir gavėjo vardą, pavardę, adresą, pakieto numerį ir jo kainą.

Kaina U. S. dol.			
5 sv. mlt. p. kavos	Nr. 14 \$ 6.75	5 sv. m. p. kavos	Nr. 18
2 sv. m. p. kavos	Nr. 15	5 sv. g. k. taukų	\$ 9.80
1/2 sv. kakao		2 sv. šokolado	
1/2 sv. šokolado	\$ 5.20	5 sv. m. p. kavos	Nr. 19
1/4 sv. arbatos		10 sv. cukraus	\$ 9.50
11 oz. kompoto		12 plyt. bulijono	
4 sv. m. p. kavos	Nr. 16	3 sv. g. k. taukų	
1 sv. kakao		(skardinėje)	
1 sv. šokolado	\$ 8.90	2 sv. m. p. kavos	Nr. 20
1/2 sv. arbatos		1 sv. Aliaskos	\$ 7.15
22 oz. kompoto		Salmon	
2 sv. m. p. kavos	Nr. 17	1/2 sv. kakao	
1 sv. ryžių		1/4 sv. arbatos	
4 oz. Salmon	\$ 6.50	2 sv. m. p. kavos	Nr. 21
4 oz. Tuna		1 „Qua. alyvos	\$ 6.00
6 oz. liežuvių		„Mazola“	
1 1/2 oz. j. pipirų		1 sv. saldinių	
4 oz. kokoso		1/2 sv. kakao	
3/4 oz. kardamono		1/4 arbatos	
1 1/2 oz. cinamono		12 sv. gr. k. taukų	Nr. 22
1 oz. majorano			\$ 6.00
1 1/4 oz. paprikos		Individualūs pakietai ruošiami susitarus.	
		Kava į visus pakietus dedama po 1 sv. skardinėse.	

Pinigai: 100 DM \$ 21.50 į Vakarų Vokietiją. Dėl kitų kraštų prašome atsiklausi kurso.

HONEST AD, REG'D. 456 W. 63rd Street, CHICAGO 21, ILL. USA.

VICTORIA CLEANERS & DYERS CO.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED.

CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY. FUR AND GARMENT STORAGE.

2832 ALLARD TR. 1135

MONTREALIS 2836 Allard Tr. 1135

įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsuštus nuo lietaus Mes valome ir dažome uždedami jiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visoklausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius. Sutaupsome rūbus (išsimus), įsiuваме sagas ir pan. Kiekvieną orderį paimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRENMORE 1135 (galima pašaukti lietuviškai).

Lietuviai savininkai:

J. Kriaučeliūnas

J. Matulaitis

A. Majauskas

MONTREALIS 2836 Allard Tr. 1135

SOTUS ALKANAM PADEK

AID OVERSEAS, INC., 2244 W. 23rd PLACE, CHICAGO 8, ILL., USA.

Aid Overseas, Inc. siūnia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo.

Pristatymas trunka apie 15 — 20 dienų.

Aid Overseas, Inc., maisto siuntiniais pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicago siunčiami AIR MAIL.

UŽSAKANT DIDESNIUS KIEKIUS DUODAMA NUOLAIDA.

Siuntinys Nr. 14 — \$ 5.70	Siuntinys Nr. 19 — \$ 9.95	2 gabalai tualet. muilo
2 sv. rūkytų lašinių	4 sv. rūkytų lašinių	Siuntinys Nr. 21 — \$ 6.26
2 sv. kiaulinių taukų	2 sv. kiaulinių taukų	2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. cukraus	2 sv. margarino	2 sv. kiaulinių taukų
1 sv. marmelado	2 sv. marmelado	2 sv. degintos kavos
1 sv. kiaulienos mėsos	4 sv. degintos kavos	1 sv. šokolado
2 gab. tualet. muilo	4 1/2 sv. cukraus	

14 ozs. kondens. pieno
2 gabalai tualetinio muilo

Siuntinys Nr. 23 — \$ 8.30

5 sv. rūkytų lašinių
5 sv. degintos kavos

Siuntinys Nr. 24 — \$ 11.50

5 sv. rūkytų lašinių
3 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
5 sv. degintos kavos
2 sv. marmelado
2 sv. sūrio 40% riebi.

Siuntinys Nr. 25

E. 9 sv. kiaulinių taukų

C. 15sv. kiaulinių taukų

Siuntinys Nr. 30

A. 5 sv. deg. kavos \$ 6.40
B. 5 sv. degintos kavos 5 dėžutėse \$ 7.50

C. 4 sv. deg. kavos (į pr. zoną) \$ 6.00

Siuntinys Nr. 94

A. 5 sv. šokolado \$ 5.30
C. 5 sv. kakavos \$ 4.50

I. 5 sv. margarino \$ 3.70

B. 8 sv. bičių med. \$ 5.00

Siuntinys Nr. 1 — \$ 6.70

2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. salami dešros
2 sv. (be 2 ozs.) ken. bek.
1 dėž. margarino (400 g)

Siuntinys Nr. 3 — \$ 6.20

4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. kiaulienos mėsos

Siuntinys Nr. 5 — \$ 5.40

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. marmelado
2 sv. degintos kavos
2 sv. cukraus
1 sv. margarino

Siuntinys Nr. 6

A. 10 sv. cukraus — \$ 2.60
B. 20 sv. cukraus — \$ 4.70

Siuntinys Nr. 7

A. 10 sv. kv. miltų \$ 2.50
B. 20 sv. kv. miltų \$ 3.90

Siuntinys Nr. 10 — \$ 6.40

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. degintos kavos

Siuntinys Nr. 12 — \$ 6.40

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
3 sv. degintos kavos
2 sv. cukraus

PADĖKOS

Man vienišui sunkiai susirgus — daug padėjusiems ir manim besirūpinusiems St. Joseph ligoninėje, mieliems broliams — sesėms lietuviams: Dr. A. Kaveckui, Dragūnevičiams, Leonardui, Reginai, Agutėlei, Jonui T. ir visiems kitiems londoniškams mane lankiusiems — nuoširdžiai dėkoju.

Aleksas Kojelaitis.

London, Ont., 10. 3. 1951.

PAJIEŠKOJIMAI

— Pajieškomas Vytas Pulkauninkas ir Henrikas Placiauskas abu gyvenę Ciobiškyje. Kas žino apie juos prašau pranešti šiuo adresu: Stasys Narbutas, Uplands Miners Hostel Handsworth Birmingham England.

PIRKSIU

senus, bet dar galimus naudoti prieinama kaina: lovas, nepalaidas, po vieną gulėti, spintelę knygoms sudėti, baltinams komoda, ir spintelę indams, skalbiama mašina ir anglimis kūriamą pečių, tinkamą kepinimui ir virimui. Adresas: Ambrozaitis, 52 Vermont Street, Longueuil annex P. 2.

NAUJŲ SVARBIŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTAI PARLAMENTE

Dabartinėje Ontario Provincijos Parlamento sesijoje yra įvesta svarstyti visa eilė naujų įstatymų ir įstatymų papildymų bei pakeitimų. Kai kurie tiesiogiai palies platesnius ir mūsų tautiečių sluoksnius. Jie verti platesnio dėmesio.

Pirmoje vietoje paminėtinas įstatymas prieš diskriminaciją. Yra numatyta apdėti baudomis ir bausmėmis darbdavius, kurie atsisakys priimti darbininką ar tarnautoją vien dėl to, kad jis nepriklauso tam tik

rai rasei, tautinei grupei, religinei denominacijai ar vartoja kalbą, kurios darbdavys nemėgsta.

Kitas įstatymo projektas numato vienodą atlyginimą už tą patį darbą vyrams ir moterims. Iki šiol kaip kuriose industrijos šakose moterys, nors dirba tą patį darbą ir jį lygiai gerai atlieka kaip ir „stipresnėmis“ lytis, gauna gerokai žemesnį atlyginimą.

Antras moterų „emancipacijos įstatymo projektas“ —

kaip Ontario Provincijos valstybės prokuroras Dana Porter, pareiškė, kalbėdamas į parlamentą atstovus ir svečius — numato, kad moterys galėtų būti šaukiamos ir turėtų tarnauti kaip prisiekusios provincijos teismuose. Tai taip pat jau seniai vykdoma JAV ir Anglijoje. Kaip žinoma, anglosaksų teisinėje sistemoje, sunkesnėse kriminalinėse ir civilinėse bylose, kurių įieškinyse siekia didesnes pinigų sumas, šalys turi teisę pasirinkti 12 prisiekusiųjų, kurie teisėju padeda, išneša sprendimą. Iki šiol prisiekusiais šioje provincijoje galėjo būti tik vyrai — Kanados piliečiai.

Vyriausybės narių pareikimu, dar šios savaitės bėgyje bus įneštas svarstymui į parlamentą provincijos butų nuomos kontrolės įstatymo projektas. Iki šiol butų kontrolė buvo tvarkoma karo metu Dominijos vyriausybės išleistu įstatymu, kurio galiojimas užsibaigia artimoje ateityje. Naujojo provincijos įstatymo dideliu susidomėjimu laukia namų savininkai ir butų nuomininkai.

Jonas J. Juškaitis.

Nauji kanadiečiai

Kovo 15 dieną iš Anglijos per Islandiją Kanados lėktuvu „North Star“ atskrido šie lietuviai:

Novosielskis Petras, Guoga Bonaventuras, Melnikas Gediminas, Grudinskis Kostas, Kazukauskas Jonas.

Vieni jų Anglijoje gyveno Londone, o kiti ties Bedrordu, treči ties Cembridge. Daugumas jų nuvyko toliau, o p. Novosielskis susilaukė Montrealyje ir lankėsi „Nepriklausomos Lietuvos“ redakcijoje.

Kaip mokantis anglų kalbą, kurį laiką jis buvo komandiruojamas vesti trumpalaikių anglų kalbos kursų į stovyklą, išvažinėjo visą Angliją ir patyrė, kad gyvenimas ten nėra lengvas, — todėl, kas gali iš Anglijos išvyksta.

P. Novosielskis pasakoja, kad neseniai nupirktieji lietuvių namai Londone yra labai geroje vietoje, miesto centre, ir yra gražūs. Namai turi visas teises ir plačiai yra naudojami. Dabar juose telkiausi visi lietuviai, kurie į Angliją atvyko iš Australijos, per Angliją. Kelionė atsiėjo 350 dol. Jo nuomone, pragyvenimo lygis Kanadoje yra aukštesnis, bet Australija turi gerai sutvarkytą socialinę draudimą ir sutvarkytą darbą, iš kurio savininkas, kada užsimanęs, darbininko negali išmesti.

Vladas Kuska atvyko iš Australijos, per Angliją. Kelionė atsiėjo 350 dol. Jo nuomone, pragyvenimo lygis Kanadoje yra aukštesnis, bet Australija turi gerai sutvarkytą socialinę draudimą ir sutvarkytą darbą, iš kurio savininkas, kada užsimanęs, darbininko negali išmesti.

Iš Paryžiaus į Montreali atvyko inž. J. Bulotos šeima.

Lietuviška krautuvė

„Richard's Meat Market“

SAV. POVILAS PETRONIS.

Lietuviškos gamybos dešros, įvairių rūšių mėsos, daržovės, grošeterija.

5898 Verdun Ave., Verdun TR 0281

Kanados ir Europos siuvėjas Toronte

JONAS INDRELĖ

siuva moderniausių fasonų vyriškus ir moteriškus kostiumus ir paltus.

DIDELIS PASIRINKIMAS

geriausių anglišku medžiagų. Darbas atliekamas SAŽININGAI IR GRAŽIAI.

Adresas: 202 St. Clarens Ave, Toronto.

Telefonas: ME 8522.

Lietuviška moterų kirpykla

Daro šukavimą, pusmetinius ir trumpalaikius frizūras, dažymą ir kt.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon)

2521 Centre St., Montreal. Tel. FI 0208

TR. 8112

Skaniai užkąsite, atsigersite gaivinančių gėrimų ir pasiklausysite plokštelių muzikos

LIETUVIŲ SVETAINĖJE

pas BRONIŲ JAZOKĄ

7682 EDWARD St. (kampas 6 av.), VILLE LASALLE.

ĮVAIRIŲ MAŠINŲ — KARŲ TAISYMAS

IMPERIAL AUTO COLLISION

G. KERAITIS,

Motorai, sparnai, durys. Taipogi dažymas pagal didelį spalvų pasirinkimą. Mašinos paimamos iš namų ar iš sugedimo vietos kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro, iššaukiant telefonu JU 4773.

— Lietuviams patarnaujame papigintomis kainomis. —
— 561 — KEEL ST. TORONTO, Ont. —

Lietuviai laikrodininkas, turįs ilgą patirtį, praktiką,

ZUKAS ANTANAS

1062 Riverview Ave., Verdun, Montreal, Que. Tel. TR 2050, priima pataisymams įvairius laikrodžius.

Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai. Kainos žemesnės, kaip kitur. Už pataisymus garantuoja. Kreiptis vakarais po 6.30 val

Mesine ir maisto produktai

SAVININKAS JUOZAS PAPLAUSKAS

1918 FRONTENAC, MONTREAL
TEL. FA 0209

RENE BOURDAGES Reg'd MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

AUKŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.

ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS NAUJAUSIOS MADOS.

SKUBUS PATARNAVIMAS

Specializuojus užsakymais paštu (mail orders) iš visų Kanados ir JAV vietovių.

Adresas: kampas Mount Royal ir Brebeuf
įėjimas: 4504 Brebeuf street. Telefonas FR 9141

AUKOS TAUTOS FONDUI

St. Catharines, Ont. 36 asmenų prisuntę \$ 167.00: St. Valickis \$ 12.00, El. K. Jonušas \$ 10.00, K. Kuodukis \$ 4.00, V. Satkevičius \$ 2.00.

Laiškai Redakcijai

PAPARČIO ZIEDO PASIAIŠKINIMAS.

Sio savaitraščio 9 nr., Laiškai Redakcijai, p. Treška žada mane traukti teismo atsakomybėn už mano rašytą straipsnį, tilpusį 5 nr. (Vancouverio žinių santrauka), kuriame jo manymu esu užgavęs jo asmenį.

Straipsnelį, turį pasakyti, nesu visiskai suminęs p. Treškos pavardės, ir tai buvo joks pasityčiojimas iš jo nelaimės, nes gi už tą vadinamą nelaimę, neįsaiškinus kaltininkų, apmokėjo draudimo bendrovė visus nuostolius.

Straipsnelis buvo rašytas visai neįžeidimo tikslu, o tik tam, kad užbėgti už akių, kas nori apibūdinti šią koloniją kaip nedarnai sugyvenančią. Dėl mašinos keletas žodžių idė

M. Sorius \$ 5.00, K. Bukys \$ 2.00, K. Galdikas \$ 8.00, A. Satkevičius \$ 2.00, P. Meškauskas \$ 10.00, V. Platackis \$ 2.00, M. Sauka \$ 2.00, A. Antanavičiūtė \$ 2.00, R. Rimkienė \$ 2.00, M. Satkevičius \$ 1.00, J. Dainora \$ 5.00, V. Palujanskas \$ 10.00, V. Alondris \$ 2.00, A. Vyviantas \$ 10.00, J. Sajauka \$ 2.00, P. Polgrimas \$ 5.00, A. Visockis \$ 5.00, S. Balevičius \$ 1.00, A. Setikas \$ 5.00, J. Kazragis \$ 3.00, K. Bogužas \$ 1.00, A. Vaičiūnas \$ 5.00, A. Kuraitis \$ 1.00, J. Ališauskas \$ 2.00, A. M. Gverzdžiai \$ 10.00, J. Alondris \$ 3.00, V. Grabauskienė \$ 1.00, J. Satkevičius \$ 3.00, V. Vilčiūnaitė \$ 5.00, P. Sukys \$ 10.00, V. Paviličius \$ 9.00, T. Pranciškonai \$ 5.00.

Timmins, Ont. J. Šarapnickas \$ 5.00.
Nuoširdžiai dėkui. z
M. Arlauskaitė.

ta tikrai juokais, nes ligi p. Treška įvyki išaiškino laisvę redakcijai, jis ištikrųjų nebuvo aiškus, Neaiškumą sudarė ir ta aplinkybė, kad „The Vancouver Sun“ tame pačiame numeryje buvo ne tik p. Treškos nelaimės paliesto automobilio nuotrauka, bet ir dar vieno panašaus.

Todėl akivaizdoje čia suminėty faktų pareiškiu, kad p. Treškos įžeisti nenorėjau, jo vardo ir mašinos nenurodžiau. Jeigu p. Treškai atrodo, kad jis tiek įžeistas mano korespondencija, kad net teisman reikia eiti, tai vien jau dėl to, kad lietuviams nereikėtų eiti į teismą, dėl ambicijos patenkimo, aš, kad ir nesijausdamas kaltu, turiu atsiprašyti.

Manau, gal pakaks šio mano nuoširdaus pasiaiškinimo, kad pateisintų p. Treškos pageldajamą atšaukimą.

Paparčio Ziedas.

Red. prierašas. Nors p. Treškos perambicingas, gal, pasiskaitęs, tačiau perdėm kultūringai pareiškė, todėl ji ir lietuviams nereikėtų eiti į teismą, dėl ambicijos patenkimo, aš, kad ir nesijausdamas kaltu, turiu atsiprašyti.

Redakcija iš savo pusės aukštai vertina tokį kultūringą ir humanišką reikalo pavidalinimą, kaip tai padarė p. Treška, ir jam nuoširdžiai už tai dėkoja.

Redakcija, šia proga, prašo savo mielus bendradarbius bei korespondentus būti tokiais atvejais jautriais, atsargiais ir nieku nekaltų savo tautiečių nepalieti tokia forma, kad jie pasijautų neteisingai užgauti. Visur vadovaukimės objektyvumu ir humaniškumu.

JUN A Valet Service

SAV. A. JURGUTIS ir P. NARBUTAS.

Valome, taisome ir dažome vyriškus ir moteriškus rūbus. Be to, valome vestuvesines suknelis, langų užuolaidas (lengvas ir sunkias).

Paimam iš namų ir pristatome atgal. Darbas atliekamas sąžiningai.

210 Dorchester St. W., Montreal eal. Tel. LA 2958.

Tel. HE 4114

S. MAZULAITIS

SIUVĖJAS

6920 Monk Blvd, Ville Emard, Montreal, Tramvajus 36.

MOKINKIMES ANGLISKAI

LESLIE MACKINTOSH

Anglų kalbos mokytojas tarptautiniame YMCA skyriuje Montrealyje.

SEŠIŲ MĖNESIŲ KURSAI PAŽENGUSIEMS MOKINIAMS.

Siųskite penkis dolerius registracijai ir mokėkite tris dolerius mėnesiui.

Rašykite:

Leslie Mackintosh Reg'd., P. O. Box 294, Westmount, Quebec.

LIETUVIAI PAS SAVUOSIUS!

National Restaurant

Lietuviškas Restoranas.

SAV. M. ŠUKYS.

633 Church Ave (prie Verdun Ave) arti naujosios lietuvių bažnyčios. Tel. TR 0141
Atdara kasdien ir sekmadieniais po pamaldų.

TEL. FI. 2682

Marche BOULEVARD Market

SAV. PAUL GUDAS,

MĖSA, ALUS, GROŠETERIJA, DARŽOVĖS.

6033 Monk Blvd., VILLE EMARD, Montreal.

PASIDARYKIM ATEITĮ BE RŪPESČIŲ — APSIDRA USKIM SIANDIEN

Alb. NORKELIŪNO AGENTŪROJE

MONTREAL ENTERPRISES REG'D.

Vienintelė lietuviška apdraudos agentūra, kuri draudžia nuo įvairiausių nelaimių, gaisrų, susirgimų ir kt., patarnauja susidūrus su valdžios įstaigomis, pirkimais, dokumentų vertimais, statybų paskoloms ir tt. Skambinkite telefonu arba užsiskite:

Kasdien:
5505 13th Ave. Rosemont,
Montreal, Que.
Tel. AM. 0342

Kasdien rytais iki 9 val.
Pirm., antr., ir ketvirtad.
Vakarais nuo 6 iki 10 val.

HAMILTON

DĖL ŽINUTĖS „HAMILTONO ATVELYKIO ŠOKIAI. NIEČIAI SUKRUSKIME“.

„NL“ Nr. 8 Hamiltono kro- nikoje tilpo p. M. M. žinutė „Hamiltoniečiai sukrusime“, kuria KLB Hamiltono ap. valdyba kviečiama (o gal raginama?) kas mėnesį, ar kas du mėnesius, šaukti visuotinius narių susirinkimus, motyvuojant tuo, kad Hamiltono valdyba nustosianti savo svorio.

Idomu, nejaugi svoris bendruomenėje įgyjamas tik susirinkimų dažnumu, ar nuveiktais darbais? Be to, jeigu tektų vadovauti p. M. M. kvietimu, (kiekvieną mėnesį šaukti susirinkimą) kokią dienotvarkę turėtų valdyba patiekti susirinkusiems: ar pasitenkinti p. M. M. ir visuomenė tik jo atidarymu, praėjusio susirinkimo protokolo skaitymu ir jo uždarymu, ar eilinius klausimus (kuriuos valdyba, kaip bendruomenės atstovas išsprendžia savo posėdžiuose) turėtų nagrinėti visuotiniame susirinkime ir tuo pačiu tik gaisinti brangų laiką? O gal kiekvieną mėnesį rinktumėme vis naują valdybą?

Laukiame konkrečių p. M. M. pasisakymų. Kbr.

ROUYN NORANDOS LIETUVIŲ GYVENIMAS.

Norandos lietuviai, kiek jėgos leido, atžymėjo brangią Neprikl. šv. dieną. Minėjimas įvyko vasario 18 d. pradedant pamaldomis, kurias laikė ir pamokslą pasakė, apibūdindamas Lietuvos kryžiaus kelius, anglų katalikų parapijos klebonas kun. John Coufield. Per pamaldas giedojo lietuvių bažnytinis choras.

Po piteų Norandos anglų katalikų bažnyčios salėje vyko minėjimas.

Minėjimą trumpu žodžiu atidarė valdybos sekretorius J. Vyšniauskas ir pakvietė susirinkusius tylos minute pagerbti kritusius už Tėvynės laisvę. Sugiedama Marija, Marija. Sudaromas prezidiumas, į kurį pakviečiama O. Petraškevičienė, P. Prancevičius, M. Bušinskas, Stp. Šetkus ir V. Gudelis. Toliau sekė išsami paskaita iš Lietuvos Nepriklausomybės kovų. Prlegentas V. Gudelis. Laikė paskaitos buvo ištisai paskaitytas Nepriklausomybės pask. aktas, kuris susirinkusiųjų buvo išklautas atsistojus. Gražų ir turi

— Julsta —

— Julsta —

— Julsta —

— Julsta —

— Julsta —

— Julsta —

WINNIPEG

WINNIPEGAS LIKO BE VALDYBOS.

Winnipegas Lietuvių Bendratviekės jaunas lietuvis medicinos daktaras Eugenijus Gedgaidas, čia pradėjo darbą Valdybai už neveiklumą ir netaktiškumą buvo mesta kaltinimų. Ginčai dėl to užsitęsė nuo 3-čios iki 7,30 val. v. ir liko neišrinkta bendruomenės valdyba 1951 m. Nebuvo kan didatuojančių; iš visos eilės pasiūlytų kandidatų nė vienas nesutiko būti renkamas.

Žiūrint rimtai į praėjusių metų valdybos veiklą, negalima daug neigti, nes dirbantieji žmonės negali kažką nuveikti. Buvo daryta, kas galima buvo padaryti. Todėl tie kaltinimai, daugiau tik prieštasti puliti valdybą, o to viso šaknys yra kitur. Bendruomenei organizuojantis pereitais metais, įvairios grupės norėjo pasigrobt valdybą ir ejo organizuotai. Dalimi tas ir pavyko. Valdyba, atsistojusi visuomeninės veiklos priekyje, ejo visuomeninės veiklos keliu, nežinūrė dama grupelės reikalų. Kai kuriems grupelės žmonėms tas netiko. Pasikeitus klebonams, padėtis visiškai pablogėjo, nes buvęs klebonas laikėsi tolerantiskai, o esamasis laikosi grupelės reikalų. Bendruomenės gi valdyba žiūrėjo blaiviau į visuomeninę veiklą. To kiu būdu įvyko skilimas dešimiam fronte ir to dėliai buvo puolama valdyba. Ne be to, kad nebūtų buvę ir kai kurių asmeniškumų.

Susirinkimo prezidiumas liko igaliotas šaukti kitą susirinkimą dviejų savaitių bėgyje. Winnipegas liko be Bendruomenės valdybos. Tikimasi, kad atšalus įkarščiui, viskas susitvarkys. P. Liaukevičius.

DR. GEDGAIDAS SERGA

Prieš porą metų į Winnipeką iš DP stovyklų Vokietijoje

— Julsta —

— Julsta —

— Julsta —

— Julsta —

— Julsta —

— Julsta —

— Julsta —

— Julsta —

— Julsta —

— Julsta —

— Julsta —

— Julsta —

— Julsta —

— Julsta —

— Julsta —

— Julsta —

— Julsta —

— Julsta —

— Julsta —

— Julsta —

— Julsta —

— Julsta —

WELLANDAS GRAŽIAI AUKAVO TAUTOS FONDUI

Welland, Ont. Wellando ir Apylinkės lietuviai nepriklausomybės šventės proga suaukavo Lietuvos vadavimo reikalams \$ 300.00, kurie pasiųsti Tautos Fondo atstovybei Kanadoje.

Minėjimo metu ir vėliau ap lankant minėjime nedalyvavusius tautiečius namuose, buvo surinkta — 259,76 dol. Surinkta aukomis laike šokių vakaro 1950 m. lapkričio mėn. 18 d. \$ 38,66 ir paskirta iš bendruomenės kasos 1,64 dol.

Tenka pasidžiaugti, kad mestas šūkis „Vienos dienos uždėris — Tautos reikalams!“ Wellando apylinkėje bus įgyvendintas.

Kukli gyvenančių lietuvių Wellando kolonija (150 žm. su vaikais) nuo 1949 metų iki dabar Tautos reikalams paaukojo 680,96 dol.

Aukavusių lietuvių sąrašas, š. m. vasario mėn. 18 d. Po:

\$ 20,00: Stonys, Stepas; po \$ 15,00: Morkūnas V.; po \$ 10,25: Stankevičius A.; po \$ 10,00: Naiduškevičius P., Karalius V., J. G. S.; po \$ 8,00: Pauzuolis J., Radvilaj J. E.; po \$ 7,00: Kuzavas M.; po \$

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

Wellando ALOK-tas.

MONTREAL

PASKUTINĖ GAVENIOS SAVAITĖ IR VELYKOS
MONTREALY

Aušros Vartų parapijos klebonas T. dr. J. Kubilius pranešė, kad Aušros Vartų parapijos bažnyčioje Didžiąją savaitę bus pamaldos tokia tvarka. Didįjį ketvirtadienį pamaldos bus 8 valandą ryto ir 8 val. vakaro.

Penktadienį paminėjimas Kristaus Kančios ir pamaldos 8 val. ryto ir 8 val. vakaro.

Šeštadienį pasirošimas šv. Velykoms ir pamaldos 8 val. ryto ir 8 val. vak.

Rezurekcija — prisikėlimas sekmadienį — 7 valandą ryto. Išpažinčių bus klausoma penktadienį ir šeštadienį pamaldų metu ir po pamaldų.

Išpažinčių klausys savi ir svečiai kunigai.

L. Girinis,
749 Atwater Ave. WE 0619.
Komitetas.

ZYMIOS AUKOS AUŠROS VARTŲ PARAPIJAI

Praėjusį sekmadienį klebonas kun. J. Kubilius padėkojo seniesiems Kanados lietuviams p. M. Arlausaitei už padovanojimą bažnyčiai žvakides (liktorius) ir pp. Juškevičiams — už labai gražų mišiolą ir jam pritaikytą padėklą. Anksčiau klebonas dėkojo dailininkui p. J. Ladygai, nupiešusiam didžiųjų altorių Aušros Vartų P. Marijos paveikslą.

J. EXC. MTR. ARKIVYSKU
PUI MGR. LEGER

pageidaujant arčiau pažinti neo-canadiečių grupę, š. m. kovo mėn. 29 d. 8 val. vakaro Plateau salėje (Lafontaine parke) neo - canadiečių parapijos rengia jo garbei vakarą. Visų tautybių dvasiškai tars pasveikinimo žodį, po ko seks meninė dalis.

Maloniai kviečiame visus lietuvius kuo skaitlingiausiai atsilankyti.

Įėjimas nemokamas.
Neo Canadiečiai.

KLB — LOKO POSEDIS

Šaukiamas po Velykų. Tiksliai data bus paskelbta sekančiame „NL“ numeryje.

LIETUVIŲ DRAMOS TEATRAS MONTREALYJE

repetuoja A. Rūko „Bubulį ir Dundulį“, kurio premjera numatoma po Velykų, apie balandžio galą.

SUSILAUKE PRIEAUGLIO

Vilasieliečiai Stasė ir Augustas Ališauskai susilaukė sūnaus. Motina jaučiasi gerai, o sūnus sparčiai auga. Sveiki name.

ATWATERIO TUNELIS

pagaliau ruošiamasi kasti. jau pradėti tyrimo darbai. To kiu būdu viena iš daugelio Montrealio susisiekimo žaidžių bus pašalinta.

„NL“ PLATINIMO VAJUS.

Indrelienė O.	201½
Skaistys G. J.	174½
Gumbelevičius E.	175
Skaržinskas J.	81
Gudas L.	68½
Prieglauškas Kl.	49½
Treigis V.	48½
Januševičius P.	48
Jonuška P.	36
Smilgis E.	33
Meškauskas M.	30
Bilevičienė O.	28
Rutkauskas J.	26½
Masionis J.	24
Dunčikas J.	22
Frenzėlis A.	22
Gudžiūnas K.	20
Skirgaila V.	18
Adamonis H.	16
Janulaitis J. (Anglija)	13
Pilkauskas J.	10
Prancūrius S.	10
Kojelaitis A.	8
Noreika St.	8
Aušrotas Br. (USA) ..	6½
Sriubiškis B.	4
Mikelėnas J.	4

PAJIESKAU DARBININKO

tabako ūkiui, tuojau, pavienio, mėnesiui, mokančio dirbti su arkliais. Atsiliepti: Tony Gindrenas, R. R. 1, Straffordville, Ont., telef.: 108 R 42, Straffordville.

DĖMESIO!

VIOLETA JURIENĖ
kviečia visas lietuves į

BLUEBIRD MOTERŲ KIRPYKLĄ

Mandagus, greitas patarnavimas. Lietuvėms nuolaidos.
BLUEBIRD BEAUTY SALON:
Montreal, 5206 Park Ave. Tel: CR 4600.

Linksmas pavasarinis POKYLIS - KONCERTAS TORONTE

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Toronto skyrius š. m. kovo 31 d., atvelykio šeštadienį, 6 val. 30 min. vakare UNF salėje, 297 College St., rengia linksmą Pavasario Pokylį - koncertą. Koncertinę programą išpildys solistė BIRUTĖ ŽAGANAVIČIUTĖ.

Po koncerto bus šokiai, žaidimai, loterija ir bufetas su staliukais, silpnais ir stipriais gėrimais ir užkandžiais. Vakaro metu giesės geras orkestras duodamas europietiškus šokius.

Lietuviškas jaunimas ir visuomenė prašomi nepraleisti gražios progos išgirsti vertingą koncertą ir linksmą sutikti auštantį pavasarį. Bilietus prašome įsigyti „Laisvosios Lietuvos“ redakcijoje 145 Harrison St. Telef. LO-0942 arba prie įėjimo.

LAS Toronto Skyrius.

KALTINA ROOSEVELTĄ UŽ DABARTINĘ PASAULINĘ SITUACIJĄ.

Italų „La Patria degli Italiani“ savo š. m. Nr. 7 (vas. 17 d. laidoj) per 3 skiltes skelbia žinią, jog Franko atidengė amerikiečių politikoj sensacingų dalykų. Už visą dabartinę situaciją Europoje bėda verčiama Rooseveltui, kuris esąs pasišūles Stalinui Suomiją ir Pabaltijo kraštus. Toliau rašoma, kaip José Doussinague, Ispanų užs. reikalų ministerijos užs. reikalų politikos direktorius, vename iš savo laisvai atpasakotų memuarų pasiskelbė dokumentą, skirtą Rooseveltui tikrajai politikai pavaizduoti. Tai yra laiškas, rašytas asmeniškai draugui ir Rooseveltui emisarui Zabrasky. Pacitavęs tą Rooseveltui laišką, laikraštis daro išvadą, jog Rooseveltas pats, norėdamas sukurti pasaulinę imperiją, iš savo pusės pasiūlė Stalinui Suomiją, Pabaltijo kraštus, pasidalyti Lenkiją, visus Rytų Europos kraštus.

— I Londoną atvyko Suomijos delegacija tartis dėl naujos prekybos sutarties.

— Paryžiuje į diktatoriškas Gromykos kalbas buvo atsakyta, kad jis neturi užsimiršti esąs Paryžiuje, o ne Korinfio posėdyje Bukarešte.

— Per vasario mėnesį į Jugoslaviją perbėgo 128 bulgarai, slėptis nuo komunistinio teroro.

— Čekoslovakijoje uždarytos lig šiol dar veikusios kaimo laisvės laikų organizacijos.

— Kantone komunistai išskerdė 1000 kiniečių, kurie ne pasidūda komunistinei vergijai.

— Paryžiuje pasirodė plakatas su užrašu: „Išlaisvinkite Thorezą!“ Žmonės jį pradžioje skaitė su nusteibimu, o paskui juokėsi, nes tai buvo taikoma Maskvai, kurioje jau keli mėnesiai Thorezas „gydomas“.

— Norvegijos parlamentas nutarė savo kariuomenę įjungti į Europos gynimo sistemą.

— Albanijoje įvestas karostovis, nes visame krašte prasidėjo neramumai po to, kai į Albaniją atgabenta Rusijos kariuomenės brigada.

— 30-ty Čekoslovakijos priverčiamoj darbo stovyklų sukoncentruota jau 90 tūkstančių nepritekančių režimui žmonių.

— Vakarai apkaltino Maskvą, kad ji sulaužė Potsdamo sutartį.

— Šumano planas dėl geležies ir anglies pramonės reguliavimo jau parafuotas.

— JAV teisme Rusijos šnipai prisipažino, kad atominės paslaptis jie Rusijai perdavė, tiksliai teisinasi, kad tai padaryta jau po atominio Rusijoje sprogo.

— Iš Italijos komunistų partijos Milane pasitraukė 1000 narių.

— ATRINKTOSIOS MINTYS

(Atkelta iš 1 pusl.)

kingi prieš aukštąjį komisarą Malajams, kuris darys galutinį sprendimą.

„Observer“: Mes negalim tikėtis galutinės ir pastovios taikos, nes derėtis su sovietais didelę dalį dabartinių ūkio darbų.

„Le Nouvelliste“: Irano parlamentas pritarė alyvos šaltinių nacionalizavimui, bet tolimesni šio klausimo svarstymai atidėjo dviem mėnesiams kol bus paruoštas atitinkamas planas.

„Le Droit“: D. Britanija savo notoje naujam Irano premjerui primena, kad alyvos šaltinių eksploatuojanti anglių bendrovė turi 52% akcijų ir koncesijos terminas yra 1993 m. Notoje tačiau pabrėžiama, kad bendrovė sutinkanti diskutuoti sutarties pakeitimą, kurio pagrindu pelnas būtų dalinamas pusiau.

„Le Nouvelliste“: Britai pakeičia iškiliolnę Malajų valdymo sistemą, kur vietoj administruojančių įgaliotinių bus skiriami krašto „vyriausybės nariai“. Vyriausybės sudėtinį įeiną trys malajai, vienas kinas, vienas singalezietis ir šeši angliai — jie visi bus ats-

kingi prieš aukštąjį komisarą Malajams, kuris darys galutinį sprendimą.

„Observer“: Mes negalim tikėtis galutinės ir pastovios taikos, nes derėtis su sovietais didelę dalį dabartinių ūkio darbų.

„Le Nouvelliste“: Irano parlamentas pritarė alyvos šaltinių nacionalizavimui, bet tolimesni šio klausimo svarstymai atidėjo dviem mėnesiams kol bus paruoštas atitinkamas planas.

„Le Droit“: D. Britanija savo notoje naujam Irano premjerui primena, kad alyvos šaltinių eksploatuojanti anglių bendrovė turi 52% akcijų ir koncesijos terminas yra 1993 m. Notoje tačiau pabrėžiama, kad bendrovė sutinkanti diskutuoti sutarties pakeitimą, kurio pagrindu pelnas būtų dalinamas pusiau.

„Le Nouvelliste“: Britai pakeičia iškiliolnę Malajų valdymo sistemą, kur vietoj administruojančių įgaliotinių bus skiriami krašto „vyriausybės nariai“. Vyriausybės sudėtinį įeiną trys malajai, vienas kinas, vienas singalezietis ir šeši angliai — jie visi bus at-

TORONTO

VIETINĖS NUOTAIKOS

Kova su kirpėjais.

Vasario mėnesio viduryje Toronto kirpėjų ir barzdaskučių unija nubalsavo pakelti kirpimo kainas iki 1 dol. Nežiūrint visur kylančių kainų, minėtos unijos žygis pastatė amerikonišką rekordą: nustatyta norma išneša 33% uždarbio prieauglį, ko nebuvo atsieta jokioje darbo branžoje. Paiteisinimui, kaip įprasta, paduodami motyvai, kad viskas pabrango ir barzdaskučių susidaro daugiau nuomos apmokėjimo, baltinių plovimo ir etc. išlaidų.

Nustatytos kainos ne visur buvo iš karto pritaikytos, nes ir patys kirpėjai truputį gėdinosi taip jas kelti. Tačiau jų įmonėse klientų skaičius jaučiamai sumažėjo: tuščios patalpos dažnai matyti bešvilpauja baltai chalatuoti džentelmenai ir atodūsingai laukia klientų.

Paskutinį trečiadienį, kada dar buvo kerpamasi senomis kainomis, kirpyklas užplūdo žmonių masė. Apdailinti galvos išlindo ir tie, kurie išties mėnesiais nepraktikavo, išmesti 65 — 75 ct. jų manymu nebūtinam reikalui. Žinoma, šie kudločiai tapo įvairių komentų ir pašiapių pastabų objektu, kada iškaitė kirpėjai čiauš kino žirkleimis, kaip Australijos avių kirpyklose.

Užėjus naujai gadynei, klientų skaičiumi nesiskundžia pigiosios Queen ir Bay gatvės esančios proletariškos įmonės. Ten už 50 ct. galvos nurežiamos masine produkcija. Žinoma per tai susidaro juoko ir kritiškų įvertinimų, nes vienas Toronto valdininkas, atėjęs su išpuosta frizūra į įstailę, tapo atsargiai užklaustas, ar jo žmona jau perėmė kirpėjo amatą.

Toronto liaudis į visą reikalingą reaguja su pasiryžimu: sprendžiant iš Toronto dienraščių, kirpėjų pareigas perima namiškiai arba patys vyrai, susistatę atitinkamai veidrodžius, lavinasi nepatogiam vieno žmogaus užsiėmimui. Toronto hardware krautuvės padarė gerą biznį. Kerpamųjų mašinelių ir kitų įrankių atsargos išnyko nuo lentynų per vieną dieną ir jų pakeiklavimas nesibaigia rinkoje.

Išsiplėtęs pasipriešinimas vyksta su nemažesniu intensyvumu toliau: Toronto publika, kuri normaliai kirpdavosi kas 10 — 14 dienų, dabar šią pareigą ištęsia į ilgesnį laikotarpį, tuo būdu išlyginama savo biudžetą, kuris išvarginamas kas trys dienos reguliariai bekylančių maisto kainų. Atrodo, Toronto kirpėjai ir barzdaskučiai iš viso reikalau daug nelaimės ir turės pasitenkinti buvusios apyvartos iš laikymu, nes žmonės nerodo susižavėjimo šitokios rūšies aukso kasyklų sudarymui.

Žmogus, kuris nenusižudo.

Sunkėjančios gyvenimo sąlygos ir atskiro žmogaus supainiojimas į visokius išpareigojimus, kas yra būdinga Amerikos piliečiui, gyvenančiam privačios iniciatyvos sistemoje, savo ironišką išraišką gavo dabar Toronte plačiai kursuojančiame laiške, kurį parašė vie-

pjučio iki žiemos numatoma būsiąs didžiausios įtampos laikotarpis. Tada Sovietams paaiškės, kad grasinimų ir neaiškių pažadų kombinacijos nepakanka sustabdyti Vakarų atsiginklavimą. Jiems teks neišvengiamai kovoti arba daryti nuolaidas vis stiprėjantiems Vakarams.

Septimus.

nas subankrutavęs klientas savo kreditoriui firmai.

„Gerbiamas pone,

Atsakydamas į Jūsų paskutinį ir kitus pakartotinius raštus, išlyginti skolą, turiu pranešti, kad sudarkytos mano banko sąskaitos stovis neleidžia priimti Jūsų raginimo rimtai.

Mano finansinis pakrikimas yra išdava visų dominijų, provincijų, srities, apylinkės, miesto, korporacijos, cismo, gėrimų, uošvienės teisių apsaugojimo ir kitų patvarkymų bei įstatymų papildymų, kurie dabar uždėti nesitikię visuo menci. Aš esu priverstas mokėti užsiėmimo, pajamų, gazo, gamybos, švietimo, auto, hydro ir sindikato mokesčius. Dėka tos pačios stiprios įstatymo rankos reikia gauti leidimą kiekvienam dalykui ir aš negaliu apsieiti be biznio, radio, gėrimo, nekaltant jau apie vedybų ir gimimo, licensijų.

Aš esu priverstas paremti kiekvieno idėją ir draugiją, kokias tik žmogiško išradimo mo genijus pajėgė sukurti: šv. Jono Baptisto draugiją, Nekaltų Mergelių Tobulybės sąjūdį, Artimųjų Rytų Supratimą, Aukso Kasėjų Pastogę ir bet kurią karitatyvinę miesto instituciją, kaip Raudonoji Plunksna, Raudonasis kryžius, juodasis, žaliasis, purpurinis ir ant galo dvigubas kryžius.

Mano pačio saugumui privalau turėti gyvenimo, sugėbimo, nesveikatos, nelaimingų atsitikimų ir taip pat nedarbo draudimą.

Kanados valdžia taip aptvarė mano biznį, kad sunku suprasti, kas yra tikras savininkas. Aš esu laukiamas, apžiūrimas, įtariamasis, pažemintas, patikrinamas, pertikrinamas, painformuojamas, prašomas, raginamas, baudžiamas ir komanduojamas, kol įsitikiu, kad reikalinga, nesant kitos išeities, nors elgetavimu, skolinimu ar net vogimu surasti neišbaigiamą pinigų šaltinį kiekvienam žmogiškosios rasės tikslui ir troškimo palaikeimui. Jei aš atsisakau vienam ar visiems, tada vel esu apkalbamas, boikotuojamas, apšmeižiamas, sulaikomas ir pagaliau apiplėšiamas taip, kad iš manęs palieka griuvėsiai.

Todėl sąžiningai iš anksto pranešu, kad trūkstant šiais laikais stebuklų, negaliu jums tuoj apsimokėti ir vienintelė priežastis, kad dar laikaisi įsikabinęs gyvenimui, yra vien smalsumas pamatyti, koks pra garas seks toliau.

Firmos vedėjas, perskaitęs tokį laišką, nusišypsojo ir uždėjo rezoliuciją: „sąskaitą skaityti pilnai apmokėta“.

Algirdas Pulkys.

SUZIEDOTUVĖS.

Aktyvus Toronto skautas, Kanados Rajono sektoriaus psknt. Vladas Morkūnas, dalyvaujant artimiesiems, susižiedavo su p. Galina Vaitkute.

NAUJA MOTERŲ KIRPYKLĄ

Lietuvaičių dėmesį atkreipiamas į faktą, kad Danutė Strazdaite atidarė 670 Annette St. (du blokai į vakarus nuo Runnymede Rd.) modernią moterų kirpyklą, kuri atlieka visus plaukų šukavimo, kirpimo ir dažymo patarnavimus — skubiai, mandagiai ir gražiai. Susižinoti visada galima telefonu JU 1905.

Naujai įmonei linkime gražios sėkmės.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

670, Annette St., Toronto, atidarė

PETER PAN BEAUTY SHOP

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sekmadienius) galima susisiekti telefonu: JU 1905.